

Helyi tanterv

**Kozmutza Flóra Általános Iskola és Szakiskola Pápay Endre
Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium és Egységes
Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény**

2022.

Tartalomjegyzék:

1.	A választott kerettanterv megnevezése	4
2.	Óvoda	4
2.1	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve	4
2.1.1	Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében	4
2.1.2	Az irányelv célja:	4
2.2	Az óvodai nevelés fejlesztési céljai:	4
2.3	Foglalkozási formák a gyógypedagógiai óvodában:	6
2.3.1	Önkiszolgálásra nevelés:	6
2.3.2	Mozgásfejlesztés:	7
2.3.3	Anyanyelvi nevelés:	7
2.3.4	A vizuomotoros készség fejlesztése:	7
2.3.5	Játékra nevelés:	7
2.3.6	Egyéni fejlesztés:	7
2.3.7	A zenei nevelés:	7
2.4	Tantárgyak és óraszámok	7
3.	Fejlesztő iskola	9
3.1	A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő oktatásának legfontosabb területei és a fejlesztés feladatai	9
3.2	Tantárgyak és óraszámok	11
3.3	A pedagógiai munka tervezése	11
3.4	A tanítás és tanulás szervezeti keretei, formái	12
3.4.1	Terápiák	12
4.	A Sajátos nevelési igényű (értelmükben akadályozott) tanulók általános iskolája	13
4.1	A Sajátos nevelési igényű (értelmükben akadályozott) tanulók iskolai oktatásának irányelve és a választott kerettanterv feletti óraszám	13
4.1.1	Fejlesztési területek (tantárgyak) struktúrája és óraszámok	13
4.2	Szabadon tervezhető órakeret felhasználása	14
4.3	Pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs feladatok	16
4.3.1	A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs feladatok korcsoportonként	16
4.3.2	Gondolkodási képességek fejlesztése:	17
4.3.3	A motoros képességek fejlesztése	17
4.3.4	Tér és időbeli tájékozódási képesség alakítása	18
4.3.5	Kommunikációs képességek fejlesztése	18
4.3.6	Olvasás-írás készségének fejlesztése	18
4.3.7	Szociális képességek fejlesztése	18
4.4	A tanterv teljesítéséhez szükséges órakeret tantárgyakra lebontva, időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására	19
5.	Sajátos nevelési igényű (tanulásban akadályozott) tanulók általános iskolája	25
5.1	A Sajátos nevelési igényű (tanulásban akadályozott) tanulók iskolai oktatásának irányelve és a választott kerettanterv feletti óraszám	25
5.2	Választott kerettanterv feletti óraszám 1-4. évfolyamon	25
5.2.1	Célok, feladatok	25
5.2.2	Fejlesztési területek – nevelési célok	26
5.2.3	Kulcskompetenciák	27
5.2.4	Egységesség és differenciálás	29
5.3	A választott kerettanterv órszámai 1-4. évfolyamon	31
5.4	A tanterv teljesítéséhez szükséges órakeret (tantárgyakra lebontva), időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására 1-4. évfolyamon	32
5.4.1	Magyar nyelv és irodalom	32
5.4.2	Matematika	32
5.4.3	Etika	32
5.4.4	Környezetismeret	33
5.4.5	Ének-zene	33
5.4.6	Vizuális kultúra	33
5.4.7	Digitális kultúra	33
5.4.8	Technika és tervezés	34
5.4.9	Testnevelés	34

5.5	Választott kerettanterv feletti óraszám 5-8. évfolyamon.....	34
5.5.1	Célok és feladatok	34
5.5.2	Fejlesztési területek – nevelési célok.....	35
5.5.3	Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés	36
5.5.4	Egységesség és differenciálás	39
5.6	A tanterv teljesítéséhez szükséges órakeret (tantárgyakra lebontva) időkeret, a tantárgy témáinak feldolgozására 5-8. évfolyamon	40
5.6.1	Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok	40
5.6.2	A tanterv teljesítéséhez szükséges órakeret /tantárgyakra lebontva/, időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására.....	41
6.	A tantárgyfelosztásban tervezhető, egyéb rendszeres nem tanórai foglalkozások	47
7.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	49
7.1.1	Tanulói segédlet-, és taneszköz-kiválasztás kiválasztásának legáltalánosabb elvei:	49
7.1.2	A taneszközök kiválasztásának speciális szempontjai iskolánkban	50
7.1.3	A tankönyvrendelés módja a következő elveken alapul:	50
7.1.4	Taneszközök, segédletek.....	51
7.1.5	Egyéb felszerelések.....	51
8.	A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	51
9.	Mindennapos testnevelés	52
10.	A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	53
11.	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái	53
11.1	Értékelés, minősítés követelményei, formái.....	53
11.2	A tanulók magatartása, szorgalma, teljesítménye értékelésének, minősítésének formája	54
11.3	Szempontok a területek értékeléséhez, minősítéséhez:	55
12.	Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	57
12.1	Tanulmányi követelmények nem teljesítése esetén a magasabb évfolyamra lépés lehetőségei	57
12.2	Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei.....	57
12.3	A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	58
12.3.1	Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének lehetőségei	58
12.3.2	Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének gyakorlati haszna.....	58
12.3.3	A pedagógus (gyógypedagógus, testnevelő) által végzett intézményünk által kidolgozott felmérőrendszer	59
12.3.4	A tanulók fizikai állapotának felmérésére szolgáló próbarendszer	60
12.3.5	A vizsgálatok megszervezése.....	60
12.4	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	60
13.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	61
14.	Intézményünk baleset-megelőzési tevékenysége, a tanuló- és gyermekbalesetek jelentési kötelezettsége	61
15.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	61

1. A választott kerettanterv megnevezése

Helyi tantervünk a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26.§ (2) bekezdése, (a továbbiakban: köznevelési törvény), valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet figyelembevételével, az Ember Erőforrások Minisztériuma által kiadott a sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI), óvodai és iskolai nevelését, oktatását meghatározó Kerettantervek és Irányelvek alapján készült.

Helyi tantervünk a Kozmutza Flóra Általános Iskola és Szakiskola Pápay Endre Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény **Pedagógiai Programjának** mellékleteként 2020-tól felmenő rendszerben igazodik a törvényi szabályzókhoz.

2. Óvoda

2.1 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

2.1.1 *Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében*

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

2.1.2 *Az irányelv célja:*

Az irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés - az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével - minden esetben egyéni döntést igényel a gyermek szükségletei szerint.

2.2 Az óvodai nevelés fejlesztési céljai:

Intézetünk gyógypedagógiai óvodája az OKI által minősített „Add a kezed!” nevű programot vette át, melyet a középsúlyos értelmi fogyatékos óvodások számára a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Gyakorló Óvodája készített.

E program fejlesztési feladatai:

Az SNI gyermekek az óvodába lépéskor igen heterogén képet mutatnak. Az eltérések az életkorban, fejlettségi szintben, a fogyatékoság súlyosságában, típusában, a gyermek előzetes életében, családi vagy előző intézményes nevelésében gyökereznek. Közös vonásuk azonban, hogy **fejlődésük lelassult, s a mennyiségi eltéréseken túl minőségi eltérés tapasztalható.**

Az alacsony pszichés aktivizációs szint miatt minden területen nehezebben induló, lassabb fejlődést mutatnak. Gyakran motiváció-szegények.

Míg a problémamentesen fejlődő gyermek egyenletes tempóban nagyobb lépcsőfokon át jut el a célig, addig az értelmi fogyatékos gyermek sok kisebb, alacsonyabb lépcsőfok megmászásával, kis lépésekkel, sok-sok gyakorlás után közelíti meg a célt, saját lehetőségeinek csúcsát.

Szorosan együttműködve a családdal célzottan igyekeznek a pedagógus kihasználni azokat a időpontokat, amikor bizonyos funkciók érése „szenzibilis fázisban” van.

Az optimális fejlesztés a transzferhatás következtében az egész személyiségre hat, a gyermek pszihomotoros fejlesztését szolgálja. Így nem egymástól elkülönült funkció tréning zajlik, hanem egyidejűleg több funkció fejlődését segíti a komplex környezet.

A szociális tanulás támogatása közben figyelembe veszi a program a különböző funkciók egymásra épülését, hogy sikerélményt biztosítson a gyermekeknek, s hogy a tanítási technikák könnyen érthetőek, elsajátíthatók legyenek.

A „tanulás” akkor hatékony, ha a gyermek érzi a biztonságot, ha tudja, hogy a környezete. Őt elfogadja, megérti.

Három „alapelvnek” kell érvényesülni: **„Ölelj át”, „Tegyéle le”, „Segíts, hogy egyedül csinálhassam!”**

Ez jelenti egyrészt az életkor-specifikus, illetve fejlettség szerinti önállósulási folyamataik állomásait, másrészt azt, hogy a sérült gyermek is elsősorban gyermek, akinek szüksége van a bizalomteljes szeretetre, elfogadásra, de a túlzott óvó-védő szeretet gátja lehet az önállósulásnak.

Így meg kell tanulni, elengedni, letenni a gyereket, örülni az első önálló kísérleteknek, s ezt elő kell segíteni, illetve szükségleteit oly módon figyelembe venni, hogy a napirendben legyenek a pihenést, nyugalmat biztosító idők, fázisok, ahol azt csinál, amit akar – természetesen a felnőtt felügyelete mellett.

Miután a spontán tanulás is sérült, gyakran hiányzik a természetes kíváncsiság belőlük, tudatosan kell kiépíteni a tanulási helyzeteket.

Meg kell tanulniuk a **multiszenzorális** közvetlen tapasztalatszerzéssel (összes érzékszerv bevonásával) a helyes **érzékelést**, észlelést, mint a magasabb mentális folyamatok kialakulásának első lépcsőfokát.

Az észleléssel igen szoros kapcsolatban van a megismerés folyamatában az emlékezet és figyelem, hisz csak azt tudják felidézni, amire emlékeznek, az emlékezet pedig függ a figyelemtől.

A nagy mozgásigényre, a tevékenység érzelem-vezéreltségére, a viszonylag jó utánzóképeségre, a felnőtt központúságra támaszkodva lehet eredményt elérni.

A gyermeki személyiség fejlődése szempontjából, **a legfontosabb tevékenységformára, a játékra épülhet a pedagógiai munka**, bármilyen képességfejlesztés: legyen az mozgásnevelés, pszichomotoros- vagy nyelvi-kommunikációs fejlesztés.

A játék nincs ellentétben a tanulással, sőt, megalapozza azt.

Játék közben a gyermek tanul:

- szociális szerepet,
- érzelmeket,
- motívumokat,
- beállítódást,
- a környezet személyi és tárgyi világának elsajátítását.

Az óvodai élet tudatos szervezésével, a mindennapos szakszerű csoportos és egyéni képességfejlesztő munkával, az érzelmi biztonság megteremtésével, a gyermekek tevékenység szükségletének kielégítésével, a sokoldalú tapasztalatszerzést, a szociális tanulás feltételeit biztosítva kell elérni, hogy az óvodások:

- érezzék magukat biztonságban a szeretetteljes légkörű közösségben;
- testi, szociális, értelmi képességeik egyaránt fejlődjenek;
- tudjanak utánozni;
- tudjanak egymással és egymás mellett tevékenykedni, a felnőtt irányítását elfogadni;
- használják adekvátan a játékeszközöket, játékban legyenek kitartóak, vigyázzanak játékuikra, ismerjék azok helyét;
- értsek az egyszerű – alkalmanként gesztussal kísért – verbális utasításokat, azokat hajtsák végre;
- fejlettségi szintjüknek megfelelően tudjanak kommunikálni;
- kívánságukat, kérésüket szükségleteiket tudják közölni;
- használjanak nonverbális jelzéseket is;
- sokrétű tapasztalatokat szerezzenek közvetlen környezetükről, tudjanak abban tájékozódni. Ismerjék meg a környezet tárgyait, azok tulajdonságait;
- tudjanak rövid ideig feladathelyzetben maradni, figyelmüket egy adott tevékenységre irányítani;
- alakuljon ki önállóságuk az elemi tisztálkodás, öltözés, vetkőzés, étkezés, WC használat terén. Ha kell fogadjanak el és kérjenek segítséget;
- mozgásuk legyen viszonylag összerendezett, harmonikus;
- igényeljék a rendszeres mozgást, tevékenyen vegyenek részt mozgásos játékokban;
- tudjanak különböző anyagokkal ügyesen manipulálni, alakuljon ki az ábrázolás igénye bennük;
- szívesen hallgassanak rövid mesét, verset. Tudjanak életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelő dalokat, verseket, mondókákat;
- ismerjék az alapvető viselkedési szokásokat, tudjanak köszönni, kérni, kívánni stb. Tudjanak elemi szabályokhoz alkalmazkodni, elemi munkát végezni.

2.3 Foglalkozási formák a gyógypedagógiai óvodában:

2.3.1 Önkiszolgálásra nevelés:

Feladatai, a tisztálkodás, öltözés, vetkőzés, egyszerű munkavégzés, szobatisztaságra nevelés terén minél nagyobb önállóságra nevelni az óvodás gyermeket.

Az önkiszolgálás nem önálló foglalkozásként, hanem valamennyi foglalkozásba és óvodai tevékenységbe ágyazott alapvető kompetenciaként valósul meg.

2.3.2 Mozgásfejlesztés:

Az alapmozgások kialakítása, korrigálása, a koordinációs zavarok a mozgásos ügyetlenség csökkentése, a testi-lelki harmónia, a jó pszichomotoros állapot elősegítése. A mozgásirányítás, mozgásutánzás szerialitás által közvetetten a gondolkodási funkciók erősítése.

2.3.3 Anyanyelvi nevelés:

Kettős feladata: a beszédmegértés fejlesztése, az aktív beszéd indítása, fejlesztése, illetve speciális megközelítési móddal, kis lépésekkel, minden érzékszerv egyidejű bevonásával a szűkebb környezet megismertetése. Egyszerű mesék, versek, mondókák megtanítása. A beszéd és a gondolkodás összekapcsolása, fogalmak kialakítása, bővítése.

2.3.4 A vizuomotoros készség fejlesztése:

A vizuális és taktilis észlelés, a testséma fejlesztése a szem- kéz koordináció, alakállandóság, alak háttér felismerő képesség fejlesztése, a téri tájékozódás fejlesztése, laterális dominancia kialakulásának segítése, a helyes ceruzafogás megtanítása, az ábrázoló kedv felkeltése, technikák, eszközök megismertetése.

2.3.5 Játékra nevelés:

Az adekvát játékhasználat elsajátíttatása, a gyakorló, konstruáló és elemi szerepjátékok ismertetése. Az egymás melletti és együttes játék megvalósítása énekes-verses népi játékok játsszása.

2.3.6 Egyéni fejlesztés:

Az adott gyermek fejlettségi szintjének megfelelő képességfejlesztés. A lassabban haladó és a csoport átlagánál jobb képességű gyermek egyénre szabott terápiáját is jelenti, a szakértői véleményben leírtak szerint.

2.3.7 A zenei nevelés:

Anyaga részben az egyéni korrekció keretén belül, valamint az anyanyelvi nevelés és a mozgásfejlesztés foglalkozások anyagában valósul meg. Feladata: Ritmusérezék, auditív figyelem,- differenciálás és emlékezet fejlesztése. Egyszerűbb hangszerek megismerése, és használata.

Kiegészítő terápiák óvodánkban:

- logopédiai fejlesztés, beszédindítás,
- szenzoros- integrációs terápia (SZIT) torna

2.4 Tantárgyak és óraszámok

A foglalkozás neve	heti foglalkozás szám	szervezési forma
anyanyelvi nevelésfejlesztés	5	csoportos, egyéni
mozgásfejlesztés	5	csoportos
szenzomotoros fejlesztés	3	csoportos, egyéni
játékra nevelés	2	csoportos, egyéni

egyéni fejlesztés	5	egyéni
összesen:	20	

Az OKI által minősített Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Gyakorló Gyógypedagógiai Óvodája által kidolgozott „*Add a kezed*” gyógypedagógiai óvodai programot helyileg is követhetőnek tartjuk, azt adaptáltuk a továbbiakban jelzett kiegészítésekkel és változtatásokkal.

A főbb változtatások vonatkoznak:

- a foglalkozási tervre,
- a napirendre,
- az óvodáztatás végi elvárásokra,
- a személyi ellátottságra,
- alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszerre.

Az óvodában az 1999/2000-es tanévben vezettük be a fenti program adaptációját, mint helyi óvodai tantervet.

A programról az azóta eltelt tanévekben csak pozitív tapasztalatokat szereztünk, melyek az óvodai nevelés hatékonyságát értékelő tanév végi beszámolókból kerültek dokumentálásra.

3. Fejlesztő iskola

3.1 A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő oktatásának legfontosabb területei és a fejlesztés feladatai

A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztésének kiemelt területei csak didaktikai szempontból választhatók el egymástól, a nevelés, oktatás folyamatában egymást áthatva, komplexen érvényesülnek, a tanulók egyéni sajátosságainak, a fejlődés egyéni ütemének megfelelően.

1. Kommunikáció

A másik ember megértése, az önkifejezés és az interakció fejlesztésének elősegítése

- 1/1. Bármely megnyilvánulás és testi – akár valamely vegetatív funkcióval összefüggő – állapot értelmes közlésként való értelmezése, és annak a testi kommunikáció eszközeivel való megválaszolása.
- 1/2. A tanulók és a gyógypedagógus közti bizalmas, bensőséges kapcsolat kialakítása, valamint a kommunikáció iránti igény felkeltése és megerősítése.
- 1/3. A tanulók szükségleteinek kommunikációval (hangdialógussal, beszéddel, jelekkel, tárgyakkal, gesztusokkal, testkontaktussal) kísért kielégítése, a gondozási folyamatokban a pedagógiai és terápiás szempontok érvényesítése (fejlesztő gondozás).
- 1/4. Az elemi kapcsolatfelvétel formáinak kialakítása, a mindennapos rutinhelyzetekben való tájékozódás elősegítése, a választás lehetőségének felkínálása, az igen-nem elkülönítése és alkalmazása.
- 1/5. A nyelvi kommunikáció bevonása a nevelés-oktatás folyamatába, ezzel a valóság nyelvi birtokbavételének, a beszélt és írott kommunikációs formák elsajátításának előkészítése.
- 1/6. Alternatív és augmentatív kommunikációs lehetőségek feltárása, a kommunikációs eszköztár egyénre szabott kiválasztása.
- 1/7. A tanulók egymás közti kommunikációjának ösztönzése: egymás üdvözlése, közösen végzett feladatok és játékok alkalmazása, a csoportos foglalkozások során a tanulók cselekvéseinek egymás számára is értelmezhetővé és hozzáférhetővé tétele, a társakkal való test-, szemkontaktus formáinak megtapasztalása.
- 1/8. A tágabb – idegen – környezetben való kommunikáció megtanulása, a nagyobb önállóság és a szélesebb kulturális közösség életében való aktív részvétel lehetőségének megteremtése.

2. Mozgásnevelés

A testséma kialakítása, a mozgás örömeinek átélése és az önálló cselekvés ösztönzése

- 2/1. A szenzomotoros depriváció csökkentése, a szenzomotoros területen kialakult fejlődési elmaradások pótlása célzott ingerléssel, passzív mozdítással (mozgásérzékelés) és facilitált mozgások kiváltásával; az önindította mozgások ösztönzésével, a célirányos, akaratlagos mozgások optimális feltételeinek megteremtése érdekében a testkép, testséma kialakítása és fejlesztése.
- 2/2. Pozicionálás, testhelyzete-korrektúra, a helytelen testtartás és testhelyzet megszüntetése, a kóros mozgásminták gátlása, a különböző tevékenységekhez szükséges stabil és biztonságos testhelyzetek kialakítása.
- 2/3. A mozgásfejlődés elősegítése a fizioiógiai mozgássor szem előtt tartásával (a fejkontrolltól a felállásig)

- 2/4. A kézhasználat, manipuláció motoros feltételeinek javítása, kialakítása és fejlesztése.
- 2/5. A kommunikáció motoros feltételeinek javítása, kialakítása és fejlesztése.
- 3. A dologi, az emberi és a természeti világ jelenségeinek megértése. Az érzékelés-észlelés és az értelem fejlesztése, a valóság kognitív birtokba vétele.**
- 3/1. A valóság megragadásának segítése, a szenzomotoros funkciók fejlesztése
- A külvilág felé való fordulás és a dologi világ megélésének elősegítése.
 - Az önindította mozgás elősegítése és annak következményei
- 3/2. A szemiotikai funkciók megjelenésének, a valóság ábrázolásának segítése
- 3/3. Az elemi gondolkodási funkciók fejlesztése
- 4. A konkrét műveletek és a formális műveletek konstrukciójának elősegítése, a cselekvések logikai struktúrájának kialakítása, a tér az idő és tartam, a sorozatok, halmazok elemi fogalmainak elsajátítása.**
- 5. Kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés. Az emberi lét esztétikai dimenziójának megtapasztalása és a kreatív tevékenységek ösztönzése.**
- 5/1. Az emberi lét esztétikai dimenziójának megnyitása, az elemi művészeti tapasztalok hozzáférhetővé tétele, ezek örömforrásként való megtapasztalásának segítése.
- 5/2. Az aktív cselekvés ösztönzése, elemi művészi tevékenységek végzése és a közös kreativitás élményének megtapasztalása.
- 6. Érzelmi és szociális nevelés, az én pozitív megtapasztalása, megnyílás a közösség felé, a kommunikáció kulturált formáinak elsajátítása.**
- 6/1. Az „én” és a „nem én” elkülönülése, a másik személy valóságának és egyediségének megtapasztalása.
- 6/2. Az „én” pozitív megélésének segítése, a szociális kapcsolatok megnyílásának támogatása.
- 6/3. Kapcsolatfelvétel és közös tevékenység, a szociális kapcsolatok pozitív jellegének megélése, a kommunikáció közösségi formáinak ösztönzése.
- 6/4. A közösségi kommunikációs formák megtanulása, alkalmazása.
- 6/5. A közösségben való viselkedés formáinak tanítása, a szűkebb és tágabb világ kommunikációs normáinak megtanulása és gyakorlása.
- 7. Önkiszolgálás, egészséges életmódra nevelés, az önállóság és önellátás képességének elsajátítása, az emberi szükséglet kielégítés kultúrájának megismerése.**
- 7/1. A kiválasztási folyamatok (vizelet- és székletürítés) érzékeltetése, együttműködés kialakítása az ehhez kapcsolódó tevékenységekben (pelenkázás), szobatisztaságra nevelés.
- 7/2. A testápolás, mint örömet adó élmény és a külső segítség elfogadása, együttműködés kialakítása, alapvető tisztálkodási szokások kialakítása (fürdés, zuhanyozás, hajmosás, mosakodás, fogmosás, körömvágás) a tisztálkodás helyzeteiben a testi érzékelés, a dologi és emberi világról szerzett tapasztalatok biztosítása.
- 7/3. Az öltözés, vetkőzés tevékenységeiben való együttműködés kialakítása és önállóságra nevelés.

- 7/4. Az étkezés (evés, ivás) tevékenységeiben való együttműködés kialakítása és önállóságra nevelés.
- 7/5. Az egészséges életmódra való igény belsővé válása, az egészségtudatos tevékenységek előnyben részesítése, a szexualitással kapcsolatos ismeretek elsajátítása.

3.2 Tantárgyak és óraszámok

Foglalkozásterv a fejlesztőiskolában /a foglalkozás neve	heti foglalkozás szám	szervezési forma
kommunikációfejlesztés	5	csoporthoz, egyéni
szenzomotoros fejlesztés	5	csoporthoz, egyéni
kreativitásra, játékokra, szabadidős tevékenységre nevelés (ebből: 3 kreativitásra, 4 szabadidős tevékenységre)	7	csoporthoz, egyéni
környezeti nevelés	3	csoporthoz, egyéni
összesen:	20	

3.3 A pedagógiai munka tervezése

A tervezés legfontosabb lépése a tanulók alapos ismerete, az egyes tanulók, illetve a tanulócsoport képesség struktúrájának pontos vizsgálata, feltérképezése.

A tanulók diagnosztikus értékelése minden esetben a pozitívumokra koncentrál.

A pedagógiai diagnózis célja annak feltérképezése, hogy mit tud a gyermek, és azt hogyan tudja, illetve melyek személyes szükségletei.

A tervezés során elengedhetetlen annak figyelembevétele, hogy a tanuló maga és közvetlen környezete mit jelöl meg elsődleges hiányként, illetve milyen igényeket fogalmaz meg. Az egyéni fejlesztési terv szoros összhangban áll a csoport számára kidolgozott éves és heti tervvel, csupán a módszerek, eszközök tekintetében jelennek meg az eltérések.

Az éves terv a nevelés tartalmait szem előtt tartva készül, a csoport tevékenységeit tartalmazza. Az éves terv tartalmazza az ünnepeket és az iskola által szervezett közös programokat (kirándulás, farsang, nyaralás, múzeum látogatása stb.)

Az éves (helyi döntés alapján féléves, negyedéves szakasztervekre bontható) tervek alapján készül a hetiterv vagy órarend. Kialakítását meghatározza a csoport napirendje.

A rendszeresen ismétlődő tevékenységek mellett a hét egyes napjain kerül sor a tematikus tervezés alapján kitűzött, különböző tartalmi egységek feldolgozására.

A tanulókkal foglalkozó szakmai team minden félévben és tanév végén készítsen értékelést a gyermek haladásáról. A tanév végi értékelés egyben a tanuló bizonyítványaként is szolgál, melynek egyik példánya a haladási naplóhoz csatolandó, másik példányát a szülő kapja.

3.4 A tanítás és tanulás szervezeti keretei, formái

A nevelés és oktatás során egyaránt teret kap a csoportközösségben, kiscsoportban az egyénileg megvalósuló fejlesztés.

A gyermek egyéni képesség-és készségfejlődése határozza meg, hogy a heti óraszámából milyen arányban vesz részt egyéni és milyen arányba, csoportos foglalkoztatásban. Az egyéni fejlesztő foglalkozások nyújtanak lehetőséget arra, hogy speciális gyógypedagógiai és/vagy terápiás segítséget nyújtsunk a tanulóknak (pl. beszéd- és kommunikációfejlesztés, mozgásnevelés, hidroterápia, gyógylovaglás, bazális stimuláció, rehabilitációs foglalkoztató terápia stb.) a különböző terápiák alkalmazásának lehetősége a tanulók sajátos nevelési igényének, a helyi körülményeknek, valamint a terápiás ellátásokhoz szükséges meglévő, illetve igénybe vett szakembereknek is függvénye. Az egyes tanulók esetében a szakértői bizottság és szükség esetén a szakorvos javaslata alapján – a szülők véleményének ismeretében – az intézmény szakemberei közösen határoznak.

3.4.1 Terápiák

1. Gyógypedagógiai jellegű fejlesztések, terápiák:

- Értelmi területek fejlesztése
- Bazális terápia
- Beszédfejlesztés
- Etetés (evés) terápia
- Alternatív és augmentatív kommunikáció
- Látásfejlesztés
- Hallásfejlesztés
- Zeneterápia
- Hangtál-terápia

2. Mozgásos jellegű fejlesztések, terápiák:

- Mozgásfejlesztés
- Szenzoros integrációs terápia
- Gyógytestnevelés, gyógytorna
- Hidroterápia

3. Fizioterápiás kezelések:

- Gyógymasszázs
- Bioptron lámpa
- Tens –készülék

4. A Sajátos nevelési igényű (értelmükben akadályozott) tanulók

4.1 A Sajátos nevelési igényű (értelmükben akadályozott) tanulók iskolai oktatásának irányelve és a választott kerettanterv feletti óraszám

4.1.1 Fejlesztési területek (tantárgyak) struktúrája és óraszámok

Műveltségi terület:	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	2	2	3	3	4	4	2	2
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2	2	2	2	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	1	1	1
	Hon- és népismeret	-	-	-	-	-	-	1	-
	Etika	-	-	-	-	-	-	-	1
Természet-tudomány és földrajz	Környezet-ismeret	-	-	-	-	1	1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alkítás (Vizuális kultúra)	3	3	2	2	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra	-	-	-	-	-	-	1	1
Testnevelés és egészség-fejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5	5	5	5	5	5	-	-
	Testnevelés	-	-	-	-	-	-	5	5
	Osztályfőnöki (Közösségnevelés)	-	-	-	-	1	1	1	1
Egyéb	Önkiszolgálás	2	2	-	-	-	-	-	-
	Életvitel és gyakorlat	-	-	2	2	2	2	3	3
	Játékra nevelés	2	2	2	2	-	-	-	-
Szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	3	3	3	2	2
Összesen		24	24	24	25	28	28	30	30

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatók.

4.2 Szabadon tervezhető órakeret felhasználása

Az osztály képességeinek tükrében a szabadon választható órák eltérhetnek a táblázatban feltüntetett tantárgyaknál a tagintézmény-vezetővel való egyeztetést követően.

A nevelés- oktatás-fejlesztés területei	Tantárgy	Évfolyamok							
		1. évf.	Szab terv.	2. évf.	Szab. terv.	3. évf.	Szab terv.	4. évf	Szab terv.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció	4		4		4	1	4	1
	Olvasás-írás	2	1	2	1	3		3	
Matematika	Számolás-mérés	2		2		2		2	
Művészetek	Ének-zene	2		2		2		2	
	Ábrázolás- alakítás	3		3		2		2	
Testnevelés és egészség-fejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5		5		5		5	
Egyéb	Önkiszolgálás	2	1	2	1				
	Életvitel és gyakorlat					2	1	2	1
	Játékra nevelés	2		2		2		2	1
Szabadon tervezhető órakeret		2		2		2		3	
Összesen		24		24		24		25	

A nevelés-oktatás-fejlesztés területei	Tantárgy	Évfolyamok							
		5. évf.	Szab. terv.	6. évf.	Szab. terv.	7. évf.	Szab. terv.	8. évf.	Szab. terv.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4	1	4	1	5		5	
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	4		4		2	2	2	
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	3		3		3		3	
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1		1		1		1	
	Hon- és népismeret					1			
	Etika							1	
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret	1		1		2		2	
Művészetek	Ének-zene	2		2		2		2	
	Ábrázolás-alkatás (Vizuális kultúra)	2		2		2		2	
Technológia	Digitális kultúra					1		1	
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5		5					
	Testnevelés					5		5	
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1		1		1		1	
Egyéb	Életvitel és gyakorlat	2	2	2	2	3		3	
Szabadon tervezhető órakeret		3		3		2		2	
Összesen		28		28		30		30	

4.3 Pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs feladatok

A rehabilitációs feladatok célja – a meglévő képességelőnyökre építve – az eredményes személyiségfejlesztés, a képességek, készségek terápiás fejlesztése.

Kiemelten:

- az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, koncentráció, grafomotoros ügyesség, tájékozódás, gondolkodás, vizuomotoros koordináció fejlesztése;
- a szociális és kommunikációs tevékenységek segítése;
- a művészeti foglalkozások során a dráma, a zene, a tánc, az ábrázolás személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése;
- a mozgásállapot javítása, sporttevékenység.

A hátrányok csökkentésén, kompenzálásán túl fontos szerepet kap a tehetséggondozás, az egyéni adottságok megerősítése, a valós erőfeszítésen, egyéni teljesítményen alapuló sikerélmény biztosítása is.

Az SNI tanulók pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs feladatok célja, hogy az iskolai fejlesztéshez, tanórai foglalkozásokhoz szervesen kapcsolódva jelentősen csökkentse a fogyatékból eredő, szomatikus és pszichés hátrányokat, elősegítse a szociális érést.

E tevékenységek tervezését megelőzően pedagógiai diagnózist készítünk. A folyamatos diagnosztizálás elősegíti a fejlesztéshez szükséges tartalmak, eszközök, módszerek megtalálását, az egyéni fejlesztési terv kidolgozását.

Elsődleges feladata: a készségek képességek terápiás fejlesztése tanórai keretben, differenciálás, egyéni és kiscsoportos fejlesztés különböző formában.

A rehabilitáció és rehabilitáció kijelölt szakaszai iránymutatók, a szakaszhatárok a tanulók életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően átjárhatóak.

4.3.1 A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs feladatok korcsoportonként

1 - 3. osztály

Ebben az előkészítő időszakban kiemelt rehabilitációs feladata:

- a kognitív funkciók fejlesztése szenzomotoros tapasztalatszerzés útján,
- bazális stimulizáció,
- mozgásterápia,
- a vizuomotoros koordináció és a grafomotoros ügyesség fejlesztése,
- a beszédindítás, beszédkésztetés, beszédállapot javítása, a szókincs fejlesztése.

4 - 6. osztály

Az egyéni fejlődési sajátosságokat alapul véve az előkészítő időszak rehabilitációs és rehabilitációs fejlesztése, megerősítése történik.

- az értelmi képességek, a figyelem az emlékezet a gondolkodás fejlesztésére irányuló tevékenységek csökkentik a nagyfokú egyéni eltéréseket,
- az orientációs képességek (tér, idő) fejlesztése, az ismeretek gazdagítása, a cselekvőképesség alakítása segíti a tájékozódó képesség kialakulását,
- a verbális és nem verbális kommunikációs technikák alkalmazásával gazdagodik érzelmi élete, társas kapcsolata, szociális érzékenysége,

- a helyi sajátosságokhoz, szükségletekhez igazított különféle terápiák alkalmazása csökkenti a lemaradást az egész személyiség fejlődésében.

7 - 8. osztály

Ebben az időszakban a rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységek közül kiemelt jelentősége van

- az eddig hasznosított terápiáknak,
- a kommunikációs technikák alkalmazásának.

A rehabilitáció, rehabilitáció kiemelt célja:

- a megismerő képesség, az emlékezet, a figyelem fejlesztése az észlelés – képalkotás folyamatainak keresztül,
- a cselekvésszabályozás belső feltételeinek folyamatos kialakítása, fejlesztése,
- a beszéd formai és tartalmi oldalának kialakítása, megerősítése.

4.3.2 Gondolkodási képességek fejlesztése:

A pontos érzékelés kialakítása tárgyak, személyek, jelenségek felismerése, megnevezése, felsorolása.

Összehasonlítás tárgyak, tárgyképek tulajdonság szerinti összehasonlítása (szín, alakforma, nagyság, mozgás, mennyiség) a feltárt lényeges tulajdonság alapján a hasonló és megkülönböztető jegyek egy, majd több szempontú összehasonlítása stb.

Differenciálás tárgyak, személyek, jelenségek mennyiségek csoportosítása a jellemzők alapján, a jellemző jegyek említésével.

Megkülönböztetés a minőség és mennyiség alapján, rendezés nagyság, szín, színárnyalat, mozgás szerint.

Az emlékezet fejlesztése személyek, tárgyak, szimbólumok megjegyzése, felsorolás, egymásutánisága. Cselekedetekre, cselekvésre, történésekre visszaemlékezés. Tárgyakhoz, személyekhez kapcsolódó tevékenység, felidézése stb.

Figyelem egyszerű, majd bonyolultabb utasítások végrehajtása, meghatározott cselekvés elvégzése. Többféle mozgás vagy cselekvés végrehajtása egymás után, összpontosítás a feladatra, céltudatos feladatvégzés próbálgatása, önellenőrzés.

Később az újonnan szerzett és már meglévő ismeretek közötti kapcsolt kialakítása, a lényeges-megegyező és eltérő jegyek kiemelése, összehasonlítások, eltérések, különbségek megfogalmazása, differenciálása.

Verbális szint megerősítése, gyakorlása.

4.3.3 A motoros képességek fejlesztése

A motoros képességek fejlesztésének célja és feladata a testvázlat kiépítése, különböző testhelyzetek tudatos érzékelése, változtatása. A testrészek mozgatása különböző testhelyzetekben. A saját viszonyított irány és térbeli helyzet felismerése stb. nagymozgások lendületes végzése, egyensúlygyakorlat, ügyességi gyakorlatok stb.

Mozgás-kivitelezés tempó, erősség, ritmus szerint.

Finommozgás fejlesztése, vizuomotoros koordináció kialakítása.

4.3.4 Tér és időbeli tájékozódási képesség alakítása

Térbeli hely és helyzet felismerése, megnevezése: lent, fent, elöl, hátul középen stb.

Térbeli helyzetek megfogalmazása, relációs szókincs fejlesztése.

Időbeli tájékozódás: a természet ritmusa, az idő ritmusa, ritmikusan ismétlődő állapotok megfigyelése. Visszaemlékezés cselekvésekre, történésekre stb.

4.3.5 Kommunikációs képességek fejlesztése

A beszédindítás, a beszédkedv fokozása. Ösztönzés a kommunikációra. A beszéd technikai részének fejlesztése beszédmintával, gyakorlatokkal.

A fonetikus hallás fejlesztése. A hibásan képzett hangok javítása, beépítése a folyamatos beszédbe.

A szókincs gyarapítása, aktivizálása, a tanult ismeretkörhöz kapcsolódó szógyűjtés. A kifejezések, a fogalmak beépítése a tanuló aktív szókincsébe.

4.3.6 Olvasás-írás készségének fejlesztése

Az olvasás-írásban mutatkozó lemaradások, nehézségek leküzdésének feladatai: az olvasás irányának gyakorlása, sortartás, sorváltás.

Magánhangzók differenciálása, időtartam, ajakállás, artikulációs mozgás szerint. Mássalhangzók megkülönböztetése. Betű felismerési gyakorlatok, hanganalízis, összeolvasási gyakorlatok stb.

Írásmozgás fejlesztése: a ceruzafogás, a görcsös, szaggatott, lassú írásmozgás korrekciója.

Írásmozgások egymásutánjai, mozdulatok gyakorlása. A hangok, betűk közötti asszociáció megerősítése.

Az egyéni képességek figyelembevételével lehetőséget biztosítunk a különböző méretű kis írott, illetve nyomtatott betűk alkalmazására.

4.3.7 Szociális képességek fejlesztése

A szociális fejlődés tekintetében a hasonló korú tanulók azonos csoportba sorolása és az ezen belüli differenciálása

A nevelés fókuszában az adott társadalmi közegnek megfelelő, írott és íratlan szabályok által meghatározott viselkedési normák elsajátítása és alkalmazása áll. Ehhez elengedhetetlen az alkalmazkodóképesség, a szabálykövetés, a közösségi érdekek tisztelete. Emellett nagyon fontos a saját érdek felismerése, a felelősségteljes joggyakorlás, az önérvényesítés, önrendelkezés elsajátítása és támogatása is. A tanuló önazonossága tudatos megélésének támogatása – beleértve a nemi identitás fejlődésének elősegítését is – szintén kiemelt feladat, mivel kialakulásában a spontaneitás lehet részleges, hiányos.

Pontos diagnózis kialakítása a viselkedés elemzése nyomán. Megfelelő kötődések, viszonyulások kialakítása. Szabályok felismerése, értelmezése, betartása.

A társas viselkedés elemi formáinak ismerete, gyakorlása. A társadalmi beilleszkedés érdekében elsődleges feladat a társas kapcsolatok fejlesztése, a konfliktust kerülő magatartás erősítése. A fejlesztésnek fokozottan kell szolgálni a harmonikus személyiség alakítását, az önfegyelmet, a tudatos magatartás elérését elemi szinten. Fontos a feladattudat kialakítása és a céltudatos munkavégzésre szoktatás.

4.4 A tanterv teljesítéséhez szükséges órakeret tantárgyakra lebontva, időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Kommunikáció

Órakeret a tanterv teljesítéséhez

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
Heti órakeret	4	4	5	5	5	5	5	5
Éves órakeret	144	144	180	180	180	180	180	180
Ebből kötött			144	144	144	144	162	162
Szabadon tervezhető órakeret			36	36	36	36	18	18

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
1. Beszédfejlesztés, anyanyelv	34	34	10	10	26	27	24	24
2. Társadalmi érintkezési formák	24	24	15	15	13	12	30	30
3. Testünk és személyes teendők	20	20	20	20	20	20	-	-
4. Tájékozódás térben	19	19	20	20	15	15	-	-
5. Tájékozódás időben	13	13	20	20	20	20		
6. Élőlények	19	19	15	15	15	15		
7. Előkészület a felnőtt életre	7	7	24	24	20	20	34	34
8. Ünnepek	8	8	20	20	15	15	-	-
9. Társas kapcsolatok	-	-	-	-	-	-	34	34
10. Médiaismeret	-	-	-	-	-	-	40	40
Szabadon tervezhető órakeret			36	36	36	36	18	18

Olvasás-írás

Órakeret a tanterv teljesítéséhez

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
Heti órakeret	3	3	3	3	4	4	4	4
Éves órakeret	108	108	108	108	144	144	144	144
Ebből kötött	86	86	108	108	144	144	116	116
Szabadon tervezhető órakeret	22	22					28	28

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolym	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
1. Beszédfejlesztés	15	15	5	5	7	8	-	-
2. Térorientációs gyakorlatok	15	15	10	10	8	7	-	-
3. Finommozgások fejlesztése	15	15	10	10	-	-	-	-
4. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	10	10	10	10	-	-	-	-
5. Emlékezet-, gondolkodás- és figyelemfejlesztése	10	10	-	-	-	-	-	-
6. Íráselemek tanítása	21	21	10	10	-	-	-	
7. Betűtanítás	-	-	23	23	44	44	40	20
8. Olvasás	-	-	20	20	25	25	35	40
9. Írás	-	-	20	20	35	35	25	34
10. Értő olvasás	-	-	-	-	25	25	16	22
Szabadon tervezhető órakeret	22	22					28	28

Számolás-mérés

Óraterv a tanterv teljesítéséhez

Évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
Heti órakeret	2	2	2	2	3	3	3	3
Éves órakeret	72	72	72	72	108	108	108	108

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolym	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
1. Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	20	20	15	15	10	10	-	-
2. Tájékozódás	20	20	10	10	10	10	13	13
3. Mennyiségek - Műveletek	32	32	32	32	40	40	45	45
4. Mértékegységek, méretek, pénz	-	-	-	-	32	32	35	35
5. Összefüggések felismerése	-	-	15	15	16	16	15	15

Játékra nevelés

Óraterv a tanterv teljesítéséhez

Évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Heti órakeret	2	2	2	3
Éves órakeret	72	72	72	108
Ebből kötött	97	97	97	86
Szabadon tervezhető órakeret	11	11	11	22

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
1. Gyakorló játék	10	10	-	-
2. Konstruktív játék	10	10	-	-
3. Szerepjáték	10	10	12	15
4. Didaktikus játék	10	10	8	10
5. Szabályjáték	5	5	15	15
6. Spontán játék	10	10	15	20
7. Szabadban játszható játék	17	17	22	26
Szabadon tervezhető órakeret	11	11	11	22

Önkiszolgálás

Órakeret a tanterv teljesítéséhez

Évfolyam	1. évfolyam	2. évfolyam
Heti Órakeret	3	3
Éves órakeret	108	108
Ebből kötött	86	86
Szabadon tervezhető órakeret	22	22

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolyam	1. évfolyam	2. évfolyam
1. Öltözködés	20	20
2. Testápolás - Személyi higiénia	30	30
3. Étkezés	20	20
4. Környezetrendezés, környezetmegóvás	16	16
Szabadon tervezhető órakeret	22	22

Életvitel és gyakorlat

Órakeret a tanterv teljesítéséhez

Évfolyam	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
Heti órakeret	3	3	4	4	3	3
Éves órakeret	108	108	144	144	108	108
Ebből kötött	86	86	116	116	108	108
Szabadon tervezhető órakeret	22	22	28	28		

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolyam	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
1. Textilmunkák	16	16	25	25	25	25
2. Egyszerű háztartási munkák	25	25	25	25	20	20
3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	25	25	20	20	25	25
4. Vásárlás	-	-	16	16	10	10
5. Piktogramok értelmezése	-	-	-	-	5	5
6. Anyagok alakítása	20	20	30	30	23	23
Szabadon tervezhető órakeret	22	22	28	28		

Környezetismeret

Órakeret a tanterv teljesítéséhez

Évfolyam	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
Heti órakeret	1	1	2	2
Éves órakeret	36	36	72	72

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolyam	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
1. Az emberi test	10	10	20	20
2. Egészségmegőrzés - Egészséges életmód	10	10	15	15
3. Élő természet - Élőlények és környezetük	10	10	17	17
4. Élettelen környezet – környezeti ártalmak	6	6	20	20

Ének-zene

Órakeret a tanterv teljesítéséhez

Évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
Heti órakeret	2	2	2	2	2	2	2	2
Éves órakeret	72	72	72	72	72	72	72	72

Órakeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
1. Gyermekdalok - Népdalok	20	20	15	15	15	15	15	15
2. Ünnepkörök dalai	15	15	20	20	15	15	20	20
3. Ritmus és hallásfejlesztés	20	20	20	20	20	20	15	15
4. Zenehallgatás	17	17	17	17	22	22	22	22

Ábrázolás-alakítás**Órakeret a tanterv teljesítéséhez**

Évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
Heti órakeret	3	3.	2	2	2	2	2	2
Éves órakeret	108	108	72	72	72	72	72	72

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
1. Formázás különböző anyagokból	30	30	20	20	-	-	-	-
2. Építés	20	20	15	15	-	-	-	-
3. Papír formálása, alakítása	28	28	15	15	-	-	-	-
4. Vizuális ábrázolás	30	30	22	22	37	37	30	30
5. Komplex alakító tevékenység	-	-	-	-	35	35	30	30
6. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	-	-	-	-	-	-	12	12

Mozgásnevelés**Órakeret a tanterv teljesítéséhez javasolt órakeret**

Évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf
Heti órakeret	5	5	5	5	5	5
Éves órakeret	180	180	180	180	180	180

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf
1. Rendgyakorlatok téri tájékozódás	30	30	15	15	20	20
2. Alapmozgások	40	40	40	40	35	35
3. Alapvető testhelyzetek, szabad és kéziszer gyakorlatok	40	40	40	40	30	30
4. Légző gyakorlatok	15	15	-	-	-	-
5. Dobások, labdás gyakorlatok	45	45	40	40	45	45
6. Játékos versenyek	50	50	45	45	50	50

Testnevelés**A tanterv teljesítéséhez javasolt órakeret**

Évfolyam	7. évf	8. évf
Heti órakeret	5	5
Éves órakeret	180	180

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolym	7. évf	8. évf
1. Rendgyakorlat téri tájékozódás	25	25
2. Gimnasztikai gyakorlatok	35	35
3. Képességfejlesztő gyakorlatok játékos feladatok	40	40
4. Labdás gyakorlatok	45	45
5. Sportjátékok elemei	35	35

Etika

Órakeret a tanterv teljesítéséhez

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
Heti órakeret								1
Éves órakeret								36

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolym	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
1. Éntudat - Önismeret								12
2. Társas tudatosság és társas kapcsolatok								12
3. A társas együttélés								12

Digitáliskultúra

Órakeret a tanterv teljesítéséhez

Évfolyam	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
Heti órakeret			1	1
Éves órakeret			36	36

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység /Évfolyam	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
1. Számítógép-kezelés			13	13
2. Irodatechnika			4	4
3. Dokumentumkészítés			5	5
4. Játékprogramok			14	14

Osztályfőnöki Órakeret a tanterv teljesítéséhez

Évfolyam	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
Heti órakeret	1	1	1	1
Éves órakeret	36	36	36	36

Időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

Tematikai egység / Évfolyam	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf
1. Beilleszkedés - Alkalmazkodás	16	16	15	15
2. Önismeret – Testi és lelki egészség	10	10	21	21
3. Aktuális témák	10	10		

Megjegyzés: Minden tantárgy esetében a szabadon tervezhető órakeretek a tematikai egységek között oszlanak el gyakorlás, elmélyítés céljából.

5. Sajátos nevelési igényű (tanulásban akadályozott) tanulók

5.1 A Sajátos nevelési igényű (tanulásban akadályozott) tanulók iskolai oktatásának irányelve és a választott kerettanterv feletti óraszám

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapidokumentuma, az abban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek. A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a köznevelési törvény, a NAT és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a kollégiumi nevelés országos alapprogramját,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

5.2 Választott kerettanterv feletti óraszám 1-4. évfolyamon

5.2.1 Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás e szakaszában a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki

tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének. Az alsó tagozat első évfolyamán javasolt tananyag elsajátítására – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – ajánlott egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységet tesz lehetővé a tanulók számára.

Az **1–2. évfolyamon** a fő cél a személyiség biztonságérzetének megteremtésével, az egyéni diagnosztikára épülő funkcionális képességfejlesztéssel elérni az egyénhez viszonyítva azt a leoptimalisabb adaptív állapotot, amely elégséges előfeltétele a tantárgyi rendszerű fejlesztésnek.

Olyan fejlettségi szintre kell hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszközszerének, módszereinek, terápiáinak felhasználásával –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására a sérülésének, állapotának megfelelő idő biztosítása mellett felkészült legyen. A tanulókat fogékonyá, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt, miközben tág teret adunk az életkori sajátosságoknak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak, mindezzel felkeltve érdeklődésüket a tanulás iránt.

A **3–4. évfolyamon** a cél az alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése a tanulók egyéni háttértényezőinek figyelembevételével, a pszichés funkciók fejlesztésének stratégiáját tartalmazó egyéni fejlesztési tervek alapján, tantárgyi rendszerben végzett intenzív fejlesztési folyamatban.

Kiemelt feladat a személyiség érésének, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

5.2.2 Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés:

E szakasz feladata a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása. Az életkori jellemzőkhöz illeszkedő – a spontán belátáson alapuló – szabálykövetési képesség megerősítése, az alkalmazkodás és az önérvényesítés, a felelősségvállalás képességének alapozása a mindennapi iskolai gyakorlatban. Szociális konvenciók (köszönés, megszólítás stb.) szerepének tudatosítása a közösségi életben.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

Az otthon, az iskola, a lakóhely alapvető személyi viszonyainak megismerése, biztos tájékozódás kialakítása az alapvető téri és időrelációkban, a nevezetes események megismerése, az ezzel kapcsolatos élmények feldolgozása. Hagyományok, népszokások megismerése, felelevenítése az azokban való aktív részvétel feltételeinek megteremtésével.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés:

Az iskolai keretek között gyakorolható demokratikus részvétel. A házirend értelmezésével a jogok és kötelességek szerepének megértése. Érzékenység kialakítása mások problémái, nehézségei iránt, megoldások keresése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanulók önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezet létrehozásával az önmagukra jellemző tulajdonságok, érzelmi és indulati megnyilvánulásokat ismerik meg. Az énkép, önismeret alakítása, fejlesztése, szociális tanulás, az ember jellegzetes külső- és belső jegyeinek megismerése. Az egymáshoz való alkalmazkodóképesség, együttműködési készség, elfogadás alapozása. A gyakran előforduló konfliktusok kezelésének gyakorlása, helyes magatartás bemutatásával. Az együttműködés és közreműködés a csoportban, közösségben, a meghatározott feladatok végzésében. A családi és az iskolai szerepek megismerése, alkalmazkodás és azonosulás a családi és iskolai viszonyrendszerekben.

A családi életre nevelés:

Személyes élmények alapján a családi élet jellemzőinek megbeszélése, élmények, történések, családi események feldolgozása. A családon belüli kapcsolatok, egymás segítése, felelősségvállalás a családon belüli feladatokért, az egymásrataltság tudatosítása.

A testi és lelki egészségre nevelés:

A testi fejlettségnek, adottságoknak megfelelő egészségtudatos táplálkozás, a mértéktelenség, mohóság elkerülése, az önkorlátozás gyakorlása. Tisztálkodási szokások napi ritmusának kialakítása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség:

Gyakorlati tevékenységekben a részvétel különbözőségeinek megfigyelése, hasonlóságok és különbségek, egymás erősségeinek és gyengeségeinek felismerése, az együttműködésre alapozott segítség és a segítség hatásainak megtapasztalása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság:

A környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatokban.

Pályaorientáció:

Foglalkozások, foglalkozásokhoz rendelt tevékenységek megismerése, egyeztetése, tapasztalatgyűjtés. Az érdeklődés felkeltése, egyéni érdeklődések erősítése. Olyan feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek során a tanulók kipróbálhatják képességeiket.

Gazdasági és pénzügyi nevelés:

Vásárlások, társasjátékok, szituációk segítségével a pénz szerepének, a gazdaságosság fontosságának a felismertetése.

Médiatudatosságra nevelés:

Életkornak megfelelő gyermekműsorok hallgatása, nézése és a tapasztalatok megbeszélése. A valóság és a virtuális valóság megkülönböztetésének elemi példáival az értelmező, kritikai gondolkodás alapozása.

A tanulás tanítása:

A tanulás iránti érdeklődés felkeltése, sok személyes élmény biztosítása a tanulói tevékenység serkentésével. Az egyéni érdeklődésen alapuló önművelő és szükségletkielégítő szabadidős tevékenységek lehetőségeinek megismerése, az azokban való részvétel igényének kialakítása, alapozása.

5.2.3 Kulcskompetenciák

5.2.3.1 A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompentenciák biztosítanak. A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja

saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segíteni kell a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

5.2.3.2 A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi kompetenciák)

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a nevelés-oktatás ezen szakaszában idegen nyelv oktatása még nem történik, a hangsúly az anyanyelvi kompetenciák fejlesztésére helyeződik.

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátítása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett – alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevételével) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja. Törekedni kell a digitális technológia kínálta eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

5.2.3.3 A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás gyakori megjelenése miatt a tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamatai során a digitális eszközök használata, az így megszerzett információk feldolgozása és alkalmazása is a digitális kompetenciákat igényli. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

5.2.3.4 A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanulás-tanítás folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, valamint a mindennapokban használható tudás biztosítása.

A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi

életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a feladat. Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

5.2.3.5 A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Az eltérő képességeknek megfelelően fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok). A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felkészülnek a közügyekben való aktív részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái fejlesztése során – a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva kell biztosítani. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt.

5.2.3.6 A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

5.2.3.7 Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

5.2.4 Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás gondolata, a megvalósítás gyakorlata az egymástól különböző tanulók egyszerre történő eredményes tanításának ellentmondását oldja fel. Olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszert kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembe vételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a szükséges tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.

A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköz együttesként kell megjelennie.

A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az integrált nevelési szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésben részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik.

A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvési, a szocializációs képességek), a

család legjellemzőbb mutatói, a családi szocializáció szinterei, a kommunikációs, célracionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalmi sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni. Így a fejlesztési-nevelési-oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők: a nevelés, mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje; az identitás és önismeret, mint szocializációs cél; párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, kritika, közvetlen megfigyelés, kipróbálás mint tipikus tevékenységek; valamint a kíváncsiság mint motiváció.

5.3 A választott kerettanterv óraszámai 1-4. évfolyamon

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

Fejlesztési területek (tantárgyak) struktúrája és óraszám

Tantárgyak	1. évf.	Szab. terv.	2. évf.	Szab. terv.	3. évf.	Szab. terv.	4. évf.	Szab. terv.
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	6	1	7	1
Matematika	4	1	4	1	3	1	4	1
Etika	1		1		1		1	
Környezetismeret	-		-		1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	1		2		2		2	
Digitális kultúra	-		-		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Szabadon tervezhető órakeret	2		2		2		2	
Rendelkezésre álló órakeret	24		24		24		25	
Heti időkeret	52		52		52		55	
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	27		27		27		28	
Hab., rehab. foglalkozások	3		3		3		3	
Tehetséggondozás, felzárkóztatás	1		1		1		1	

Az óraszámok 80%-át a kerettantervben meghatározott törzsanyag tanítására kell fordítani. Ha a szaktanár úgy ítéli meg, hogy a törzsanyag elsajátításához tanulóinak az órakeret akár 100%-ára szüksége van, rendelkezhet ezekkel az órákkal. Ha elegendő a törzsanyag elsajátításához az órák 80%-a, akkor az órakeret fennmaradó 20%-át szabadon választott témák feldolgozására fordíthatja a szaktanár.

5.4 A tanterv teljesítéséhez szükséges órakeret (tantárgyakra lebontva), időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására 1-4. évfolyamon

5.4.1 Magyar nyelv és irodalom

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Heti órakeret	8	8	7	8
Éves órakeret	288	288	252	288
Ebből kötött	252	252	216	252
Szabadon tervezhető órakeret	36	36	36	36

Tematikai egység/ évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
1. Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	50	50	45	45
2. Olvasás, az írott szöveg megértése	85	85	70	70
3. Írás, szövegalkotás	65	65	38	56
4. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	26	26	40	58
5. Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	26	26	23	23
Szabadon tervezhető órakeret	36	36	36	36

5.4.2 Matematika

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Heti órakeret	5	5	4	5
Éves órakeret	180	180	144	180
Ebből kötött	144	144	108	162
Szabadon tervezhető órakeret	36	36	36	36

Témakör	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	15	15	5	9
2. Számelmélet, algebra	68	68	65	77
3. Geometria – mérés	40	40	28	37
4. Függvények, az analízis elemei	21	21	10	21
Szabadon tervezhető órakeret	36	36	36	36

5.4.3 Etika

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Heti órakeret	1	1	1	1
Éves órakeret	36	36	36	36

Témakör	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
1. Az én világom	7	7		
2. Társaim – Ők és én	6	6		
3. Közvetlen közösségeim – A család és a gyerekek	11	11		
4. Tágabb közösségeim – A lakóhelyi közösség	6	6		
5. A környező világ	6	6		
6. Milyen vagyok, milyennek látnak mások			6	6

7.Közösségben és egyedül – a társaim és én			6	6
8.Az osztály és az iskola			6	6
9.Kulturális nemzeti közösség			11	11
10.A környezetem és én – Az épített és a tárgyi világ			3	3
11.A mindenség és én – születés és elmúlás			4	4

5.4.4 Környezetismeret

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Heti órakeret	-	-	1	1
Éves órakeret	-	-	36	36

Témakör	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Tájékozódás térben, időben	-	-	8	8
Megfigyelés, mérés	-	-	6	6
Az élettelen környezet kölcsönhatásai	-	-	4	4
Életközösségek lakóhelyünk környezetében	-	-	9	9
Hazánk, Magyarország	-	-	4	4
Testünk, egészségünk	-	-	5	5

5.4.5 Ének-zene

Évfolyamok	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf
Heti órakeret	2	2	2	2
Éves órakeret	72	72	72	72

Tematikai egység/ évfolyam	1.	2.	3.	4.
Zenei reprodukció	36	36	36	36
Zenei befogadás	36	36	36	36

5.4.6 Vizuális kultúra

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Heti órakeret	2	2	2	1
Éves órakeret	36	72	72	72

Tematikai egység/ évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Vizuális nyelv és technikák	8	17	18	18
Kifejezés, képzőművészet	9	18	18	18
Vizuális kommunikáció	7	14	12	13
Tárgy- és környezetkultúra	9	16	17	16
Szabadon tervezhető órakeret	3	7	7	7

5.4.7 Digitális kultúra

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Heti órakeret			1	1
Éves órakeret			36	36

Tematikai egység/ évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
----------------------------	--------	--------	--------	--------

Digitális eszközök használata			4	4
Alkalmazói ismeretek			7	7
Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel			15	15
Infokommunikáció, információs társadalom			6	6
Könyvtári technikák			4	4

5.4.8 Technika és tervezés

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Heti órakeret	1	1	1	1
Éves órakeret	36	36	36	36

Tematikai egység/ évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	13	14	10	9
Anyagok alakítása, modellezés	15	13	9	10
Háztartás, gazdálkodás, életmód	5	6	14	14

5.4.9 Testnevelés

Évfolyamok	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Heti órakeret	5	5	5	5
Éves órakeret	180	180	180	180
Ebből kötött	162	162	162	162

Tematikai egység/ évfolyam	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf
Motoros képességfejlesztés – edzettség, fitness	35	35	35	35
Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	35	35	35	35
Játék	35	35	35	35
Versenyzés ¹	25	25	25	25
Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés ²	17	18	17	18
Tánc	15	14	15	14
Szabadon tervezhető órakeret	18	18	18	18

5.5 Választott kerettanterv feletti óraszám 5-8. évfolyamon

5.5.1 Célok és feladatok

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység.

¹ A versenyjátékok ütemezhetőek a diáksport és a szabadidős tevékenység idejére is.

A tehetség gondozást, az egyes sportágban tehetséget mutató gyermek – szülői egyetértéssel – szakdedzőhöz irányítását vállalhatja a testnevelés órát tartó pedagógus, de az élsport nem alapfeladat.

² Az egészségfejlesztés témaköréhez nem csak a mozgásos aktivitás kapcsolódhat, a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a speciális fizikai mozgáskorrekciók mellett nagy jelentőségű lehet a könnyített testnevelés és a szabad levegőn űzhető sporttevékenységek.

A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az **5–6. évfolyamon** a cél a tevékenységek számának és minőségének növelésével, az önálló tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközzintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Végző soron mindennek meg kell alapoznia a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A **7–8. évfolyam** legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése.

E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

5.5.2 Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés:

A szabályok létrehozásának folyamatában való részvétel megtapasztalása, gyakorlati alkalmazása, a megbeszélés, a megegyezés, a szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése.

A magatartásban, az emberi kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, együttérzés, igazmondás stb. megismertetése, gyakoroltatása, befogadása. A negatív tapasztalatok feldolgozása, irigység, közömbösség, harag, durvaság stb., azok hatásainak kompenzálása.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

Tantárgyi tanulmányaik során megismert történelmi és kulturális értékeink alapján tudatosodjon a nemzeti összetartozás érzése. Közösségi tevékenységgel, a tanuló lakóhelyén aktív részvétellel váljon részesévé a jelentősebb társadalmi eseményeknek, ünnepeknek, ezen élmények segítségével, alakuljon ki benne a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet.

Allampolgárságra, demokráciára nevelés:

Az iskolai demokráciában, a diákönkormányzat tevékenységeiben való aktív részvétellel a demokratikus technikák gyakorlása: véleménynyilvánítás, döntéshozatal, képviselő. A tanulói jogok és kötelességek arányainak tudatosítása.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az éntudat, az énkép (önismeret) fejlesztése, törekvés önmaga minél sokrétűbb fizikai, pszichikai, erkölcsi megismerésére.

A családi életre nevelés:

A család fogalma, típusai, tagjai, feladatai, családfa, generációk együttélése, családi munkamegosztás, gazdálkodás a családban, a család szerepe az egyén egészséges, harmonikus fejlődésében, egymásrataltság, lelki közösség.

A testi és lelki egészségre nevelés:

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatása. Önellátó, testápoló technikák. Az érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása, az önismeret alakítása, az önértékelés képességének fejlesztése.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség:

A szociális érzékenység fejlesztése, az együttérző, segítő magatartás erősítése. Segítő feladatok az iskolai életben, rendszeresség.

Fenntarthatóság, környezettudatosság:

Mindennapi tevékenységeiben váljon általánossá a környezetkímélő, takarékos magatartás, alakuljon ki a természeti és épített környezet iránti szeretet és megóvás igénye.

Pályaorientáció:

A munka szerepe az ember életében. Érdeklődési területek, vonzódások tudatosítása, reális pályakép a képességek, adottságok szerint, mérlegelés. A fizikai és a szellemi munka (a szülők és ismerősök szakmája, ismert szakmák rendszerezése fizikai és szellemi munkacsoportba, a két szakmacsoport lényegi különbségei és hasonlóságai felismerése.

Gazdasági és pénzügyi nevelés:

Részvétel a pénz kezelésében, a csoport (évfolyam) ezzel kapcsolatos tevékenységében, a családból hozott példákkal a célszerű gazdálkodás gyakorlása a pénzhasználat és a fogyasztás területén. A saját felelősség, az értékteremtő munka felismerése. Gazdasági, pénzügyi intézmények szerepének alapvető ismerete a mindennapi életben.

Médiatudatosságra nevelés:

A különböző médiumok mint ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek megismerése, az alkalmazásokban lévő veszélyforrások tudatosítása. Tudatosság kialakítása a válogatásban.

A tanulás tanítása:

Az életkori jellemzők figyelembevételével a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatok követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük. Az együttműködésre építő (kooperatív-interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezési módok fokozott alkalmazása. Az egyéni tanulási stílus figyelembevétele, egyéni tanulási stratégiák érvényesítése.

5.5.3 Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

5.5.3.1 Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvhez való pozitív attitűd kialakítása. Szókincsfejlesztés. Különböző helyzetekben szóban, írásban megnyilvánuló kommunikációs képesség kialakítására törekvés. Szövegértés fejlesztése. A tanuló a nyelvi funkciók birtokában képes érvelni, vitázni. Az írásbeli kommunikációban elvárás a normakövető helyesírás törekvése. Képes a kép-, ábra, grafikon- és diagram-elemzésre. Elsajátítja a jegyzetkészítés alapjait. A metakommunikációs eszközök értelmezésére és alkalmazására törekszik. Képes könyvtárhasználatra. Képes különböző típusú szövegek megkülönböztetésére, információk gyűjtésére és feldolgozására.

5.5.3.2 Idegen nyelvi kommunikáció

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók idegennyelv-tanulásában elsősorban hallásra támaszkodó nyelvtanulás valósul meg. Az elsajátítás során a kommunikáció játékos keretek között zajlik, sok helyzetgyakorlattal. Célja a tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltése. Az idegen nyelvi kommunikáció mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel.

5.5.3.3 Matematikai kompetencia

A tanuló fejben vagy írásban végzett számításai során matematikai műveleteket végez, s ezeket mint eszközt alkalmazza különböző mindennapi problémamegoldása céljából. A matematika órákon elsősorban az elemi számolási készségek fejlesztése valósul meg. Ide tartozik a számírás készsége, az összeadás, kivonás, szorzás, osztás, a törtek használata, a mértékegység-váltás. A tanuló figyelmet fordít a térbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódásra. A szövegek értő olvasásával képes adatgyűjtésre, a feladat lényeges elemeinek kiválasztására. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása. Elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet), a segédeszközök alkalmazása.

5.5.3.4 Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló felismeri a természet működési alapelveit, illetve az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait.

Egyre önállóan használja, illetve alkalmazza az alapvető tudományos fogalmakat és módszereket problémák megoldása során. Tudásalkalmazásra képes az ember és természet kölcsönhatása vonatkozásában.

A mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében vizsgálódásra törekszik. A természeti és gazdasági, valamint a társadalmi folyamatok közötti összefüggéseket felismeri, megérti. Megismeri az emberi test felépítését, működését, értékeli az egészséget, törekszik annak megőrzésére, ismeri a káros szokások, szenvedélyek egészségromboló hatását. Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek bővítése, az emberiséget fenyegető járványok, veszélyek és elkerülésük lehetőségének ismerete. Felismeri a gazdaság környezetkárosító hatását (éghajlatváltozás, savas esők) és a környezetvédelmi törekvések összefüggéseit. Belátja, hogy erőforrásaink döntően végesek és ezeket körültekintően, takarékosan kell hasznosítanunk. Nyitottá válik a környezettudatos gondolkodás és cselekvés, pl. a veszélyes hulladékok kezelése iránt.

5.5.3.5 Digitális kompetencia

Számítógépes alkalmazásokat ismer. Képes az elektronikus média használatára. Ismeri az információkeresés technikáit, ezeket a tanórán, tanórán kívül és a hétköznapi életben is alkalmazza. A világhálón elérhető információkat megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is kamatoztatja. A megszerzett információt irányítással, majd egyre önállóbban képes kezelni, azokból prezentációkat, beszámolókat állít össze. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Fontos feladat, hogy a tanuló felismerje az elektronikus

kommunikációban rejlő veszélyeket és törekedjen ezek elkerülésére. A valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségek meglátatása nyomán kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat.

5.5.3.6 Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. Ismeri az alapvető magatartási, viselkedési szabályokat, megnyilvánulásai az alkalomnak és helyzetnek megfelelőek.

Fejlesztendő készségek: a személyközi viselkedés készségei (tolerancia, kapcsolatteremtő képesség, mások elfogadása, konfliktuskezelés, asszertivitás, segítség másokon); az önmagunkkal szembeni viselkedés (következmények vállalása, etikus viselkedés, pozitív énkép, érzelmek kifejezése, önfogadás); feladattal kapcsolatos viselkedés (együttműködési készség, kommunikáció feladatvégzés közben, csoporton belüli aktivitás).

A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

5.5.3.7 Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Terveket készít céljai megvalósításához. Tudja fogadni mások segítségét, és tud segítséget adni. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

5.5.3.8 Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikus, zenei, tánc- és mozgástechnikai elemek alkalmazásával. Nyitott a kulturális sokféleség megismerésére.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség lényege a kreativitás fejlesztése. Fontos megismernie a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzést. Érzékeny a művészi önkifejezés felismerésére.

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Alakulóban van önálló ízlése, és ez nyilvánul közvetlen környezete, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is. Feladat az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség fejlesztése.

5.5.3.9 Hatékony, önálló tanulás

Az önálló tanuláshoz szükséges más kompetenciák: kognitív kompetenciák (értelmi intelligencia, kreativitás, alternatív gondolkodás) emocionális kompetenciák (érzelmi intelligencia, érzelmi tulajdonságok) fizikális kompetencia (erő, fizikai állóképesség, ügyesség, gyorsaság, edzettség, ellenálló képesség), affektív kompetencia (feladattartás, feladattűrés, újrakezdés, kitartás), szociális kompetenciák (pl.: együttműködési készség)

és kommunikációs készség. Az önálló tanulásra képes tanuló szükségszerűen rendelkezik ezen kompetenciákat alkotó képességek eszközeivel, alapismeretekkel és pozitív attitűddel. Bizonyos tanuláshoz szükséges tulajdonságokkal is, ilyen az igényesség, a fegyelem, a rendszeresség, a következetesség. A tanulás az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára különösen megerőltető, mert több időre van szükségük, gyakrabban éri őket kudarc, ezért folyamatos feladat a motiváltság biztosítása, kudarcűrűségük fejlesztése.

5.5.4 Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás gondolata, a megvalósítás gyakorlata az egymástól különböző tanulók egyszerre történő eredményes tanításának ellentmondását oldja fel. Egy olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszer kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a szükséges tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.

A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköz-együttesként kell megjelennie.

A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az integrált nevelés szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt.

A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy

tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik.

A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek), a család legjellemzőbb mutatói, a családi szocializáció szinterei, a kommunikációs, célracionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és a terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalmi sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni.

Így a fejlesztési-nevelési-oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők:

- a nevelés, mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje,
- az identitás és önismeret, mint szocializációs cél,
- párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, kritika, közvetlen megfigyelés, kipróbálás, mint tipikus tevékenységek és
- a kíváncsiság, mint motiváció.

Az iskola nyitott a professzionális tudás a szak és szakmai szolgáltatások bővítésére és törekszik arra, hogy ezeket iskolai jó gyakorlatként egységes szerkezetbe foglalva közzétegye a referencia intézményi küldetésnek megfelelően.

5.6 A tanterv teljesítéséhez szükséges órakeret (tantárgyakra lebontva) időkeret, a tantárgy témáinak feldolgozására 5-8. évfolyamon

5.6.1 Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok

Tantárgyak	5. évf.	Szab. terv.	6. évf.	Szab. terv.	7. évf.	Szab. terv.	8. évf.	Szab. terv.
Magyar nyelv és irodalom	4	1	4		4	1	4	1

Idegen nyelv	-		-		2		2	
Matematika	4	1	4	1	4		4	1
Etika	1		1		1		1	
Történelem	2		2		2		1	
Hon- és népismeret	1		-		-		-	
Természettudomány	2		3		5		5	
Ének-zene	2		2		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		1		1	
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki óra	1		1		1		1	
Szabadon tervezhető órakeret	2		2		2		2	
Rendelkezésre álló órakeret	28		28		31		31	
Heti időkeret	51		51		56		56	
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	23		23		25		25	
Hab., reheb., foglalkozások száma	3		3		4		4	
Tehetséggondozás és felzárkóztatás	1		1		1		1	

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le.

Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

Megjegyzés: Minden tantárgy esetében a szabadon tervezhető órakeretet a tematikai egységek között oszlanak el gyakorlás, elmélyítés céljából.

5.6.2 A tanterv teljesítéséhez szükséges órakeret /tantárgyakra lebontva/, időkeret a tantárgy témáinak feldolgozására

5.6.2.1 Magyar nyelv és irodalom

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	5	4	5	5
Éves órakeret	180	144	180	180
Ebből kötött	162	130	162	162
Szabadon tervezhető órakeret	18	14	18	18

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	10		10	10
Olvasás és az írott szöveg megértése	10		10	10
Írás, szövegalkotás	12		12	12
Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	65	65	65	65
Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	65	65	65	65
Szabadon tervezhető órakeret	18	14	18	18

5.6.2.2 Idegen nyelv

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret			2	2
Éves órakeret			72	72
Ebből kötött			65	65
Szabadon tervezhető órakeret			7	7

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Beszédszándékok, beszédértési készség			10	10
Beszédkészség			10	10
Fogalomkörök			20	20
Témakörök, szókincs			25	25
Szabadon tervezhető órakeret			7	7

5.6.2.3 Matematika

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	5	5	4	5
Éves órakeret	180	180	144	180
Ebből kötött	162	162	130	162
Szabadon tervezhető órakeret	18	18	14	18

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	12	11	6	6
Számelmélet, algebra	95	94	65	95
Geometria, mérés	30	31	32	35
Függvények, az analízis elemei	21	20	20	20
Statisztika, valószínűség	4	6	7	6
Szabadon tervezhető órakeret	18	18	14	18

5.6.2.4 Etika

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	1	1	1	1
Éves órakeret	36	36	36	36
Ebből kötött	32	33	32	33
Szabadon tervezhető órakeret	4	3	4	3

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Test és lélek	6	6		
Kapcsolat, barátság, szeretet	6	6		
Kortársi csoportok	5	5		
Társadalmi együttélés	7	7		
A technikai fejlődés hatásai	5	5		
A mindenséget kutató ember	5	5		
Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?			6	6
Párkapcsolat és szerelem			5	7
Egyén és közösség			6	5
Helyem a világban			6	6
Mi dolgunk a világban?			6	5

Hit, világnézet, világnézet			5	6
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	1

5.6.2.5 Történelem

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	2	2	2	1
Éves órakeret	72	72	72	36
Ebből kötött	65	65	65	29
Szabadon tervezhető órakeret	7	7	7	7

Témakör	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Személyes történelem. A kereszténység	10	10		
Fejezetek az ókor történetéből	13	13		
A középkor világa	9	9		
Kalandozások és honfoglalás, a magyarok eredete, képek és portrék az Árpád-kor és a XIV-XV. század történetéből, a középkori magyar állam	23	23		
Új látóhatárok: a földrajzi felfedezések, a vallási megújulás; az új világnézet kialakulása	5	5		
Magyarország a XVI–XVIII. században	12	12		
Történelmi áttekintés			4	2
Forradalmak kora			14	
A modern kor születése: a nemzeti eszme és a birodalmak kora			10	4
Hazánk és a nagyvilág a XX. század első felében			30	
Hazánk és a nagyvilág a XX. század második felében				20
Régiók története, mérlegen a magyar történelem: lábnyomaink a nagyvilágban; a magyar megmaradás kérdései.				7
Szabadon tervezhető órakeret	7	7	7	7

5.6.2.6 Hon- és népismeret

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	1	-	-	-
Éves órakeret	36			
Ebből kötött	32			
Szabadon tervezhető órakeret	4			

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Az én világom	12			
Találkozás a múlttal	10			
Magyarország helyzete	10			
Szabadon tervezhető órakeret	4			

5.6.2.7 Természettudomány

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	2	3	5	5
Éves órakeret	72	108	180	180
Ebből kötött	65	101	166	166
Szabadon tervezhető órakeret	7	7	14	14

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Anyag, energia, információ	6	5		
Rendszerek	14	14		
Felépítés és működés kapcsolata	10	10		
Állandóság, változás	14	14		
Az ember megismerése és egészsége	11	12		
Környezet, fenntarthatóság	10	10		
Földrajz				
Tájékozódás a földrajzi térben		7	5	4
Tájékozódás az időben		5	5	5
Tájékozódás a környezet anyagairól és jelenségeiről		5	5	5
Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól – A társadalmi-gazdasági élet szerveződése és folyamatai		5	8	9
Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról - A földrajzi tér regionális szerveződése		8	5	5
Tájékozódás a regionális és a globális földrajzi, környezeti folyamatokról		6	6	6
Kémia				
Anyag, kölcsönhatás, energia, információ			7	7
Rendszerek			7	8
Felépítés és a működés kapcsolata			7	7
Állandóság, változás			9	9
Az ember megismerése és egészsége			9	9
Környezet és fenntarthatóság			5	4
Fizika				
Anyag, kölcsönhatások, energia			7	8
Rendszerek			4	3
A felépítés és működés kapcsolata			3	4
Állandóság és változás			11	11
Az ember megismerése és egészsége			7	7
Környezet és fenntarthatóság			4	5
Biológia – egészségtan				
Anyag, energia, információ			4	3
Rendszerek			6	5
A felépítés és a működés kapcsolata			5	6
Állandóság és változás			9	9
Az ember megismerése			18	18
Környezet és fenntarthatóság			10	9
Szabadon tervezhető órakeret	7	7	14	14

5.6.2.8 Ének-zene

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	2	2	1	1
Éves órakeret	72	72	36	36
Ebből kötött	65	65	32	33
Szabadon tervezhető órakeret	7	7	4	3

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Zenei produkció	32	33	16	17
Zenei befogadás	33	32	16	16
Szabadon tervezhető órakeret	7	7	4	3

5.6.2.9 Vizuális kultúra

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	2	2	1	1
Éves órakeret	72	72	36	36
Ebből kötött	65	65	33	32
Szabadon tervezhető órakeret	7	7	3	4

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Vizuális nyelv és technikák	18	18	7	6
Kifejezés, képzőművészet	18	18	7	8
Vizuális kommunikáció	13	13	5	4
Tárgy-és környezetkultúra	16	16	7	7
Mozgóképkultúra és médiaismeret	-	-	7	7
Szabadon tervezhető órakeret	7	7	3	4

5.6.2.10 Digitális kultúra

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	1	1	1	1
Éves órakeret	36	36	36	36
Ebből kötött	32	33	32	33
Szabadon tervezhető órakeret	4	3	4	3

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
A digitális eszközök használata	8	8	6	6
Alkalmazói ismeretek	8	8	6	7
Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	8	8	12	13
Infokommunikáció, információs társadalom	7	7	7	6
Könyvtári informatika	1	2	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	3	4	3

5.6.2.11 Technika és tervezés

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	1	1	1	1
Éves órakeret	36	36	36	36
Ebből kötött	33	32	29	32
Szabadon tervezhető órakeret	3	4	7	4

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	5	4	4	4
Anyagok alakítása, modellezés	17	16	12	8
Háztartás, gazdálkodás, életmód	11	12	8	10
Pályaorientáció	-	-	9	10
Szabadon tervezhető órakeret	3	4	3	4

5.6.2.12 Testnevelés

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	5	5	5	5
Éves órakeret	180	180	180	180
Ebből kötött	180	180	180	180
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0

Témakör	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	32	32	35	35
Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	40	40	45	45
Játék	33	33	35	35
Versenyzés	32	32	35	35
Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	25	25	30	30
Tánc	18	18	-	-
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0

5.6.2.13 Osztályfőnöki óra

Évfolyamok	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Heti órakeret	1	1	1	1
Éves órakeret	36	36	36	36
Ebből kötött	33	32	33	32
Szabadon tervezhető órakeret	3	4	3	4

Tematikai egység/ évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Közösség és személyiség	12	11	12	11
Tanulás és munka	7	6	7	6
Én és a társadalom	8	8	8	8
Egészséges életmód	6	7	6	7
Szabadon tervezhető órakeret	3	4	3	4

6. A tantárgyfelosztásban tervezhető, egyéb rendszeres nem tanórai foglalkozások

(Nkt. 6. sz. melléklete szerinti, a gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretére tekintettel)

Szakkörök, tehetséggondozás

A csoportok kialakításakor figyelembe vesszük a referencia-intézményi feladatok megvalósításakor felmerülő szempontokat.

Az egy-egy területen tehetségesebb SNI tanulók számára a komplex személyiségfejlesztés és a tehetség kibontakoztatása céljából szakköröket működtetünk.

A szakkörök működtetése a pedagógus szakos ellátottság, a tanulók érdeklődésének és a tárgyi feltételeknek a függvénye.

Iskolánkban általában a következő szakkörök, csoportok működnek:

- énekkar
- ritmusszakkör
- kézműves szakkör
- színjátékos szakkör
- tehetségfejlesztés szakkör
- „ÖKO szakkör”
- könyvtár
- hittan
- sport szakkör

Énekkar: Az énekkar legfőbb célja megismertetni a gyermekeket az éneklés örömeivel, valamint kulcsokat adni számukra a zene élményt nyújtó megismeréséhez, megértéséhez és élvezetéhez. Az iskolai szakkör során a tanulók széles körű élményeket szereznek, amely segíti őket eligazodni a körülöttük lévő sokszínű zenei világban. Az énekkar a teljes iskolai korosztályt megmozgatja az általános iskola alsó tagozatától a szakiskola végzős diákjaikig. Az itt folyó közös munka nagy közösségépítő erővel bír, mely kihat az iskolai élet más területeire is. Eltűnnek a korosztályok közötti különbségek, nem a legügyesebbek és legokosabbak járhatnak ide, hanem minden zene iránt érdeklődő gyermek

Ritmusszakkör: a tanulók a zenei, ritmikai alapokkal ismerkednek meg ritmushangszerek használatával. Elsősorban mozgással kísérve, játékos formában sajátítják el a szükséges ismereteket. A vidám foglalkozások alatt fejlődik a koordináció, a ritmusérzék, a saját testen való tájékozódás, a figyelem, koncentráció és számtalan képesség. Az iskolai zenepedagógiai munka az aktív hangszerhasználatot szorgalmazza, mely tradicionális népzene és igényes könnyűzene alapul. A közös ritmusjátékok során az élményének megteremtése nagyon fontos, melynek révén megvalósul a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája.

Kézműves szakkör: A kézműves szakkör keretében, a változatos ábrázoló-alakító tevékenységeken keresztül a tehetséges tanulók alkotóképességét formáljuk és fejlesztjük a minél kreatívabb önkifejezést megcélozva

Színjátszó szakkör: A drámajáték a különböző dramatikus tevékenységformákon, képességfejlesztő gyakorlatokon és improvizációs feladatokon keresztül fejleszti a tanulók érzelmi, értelmi, szociális és fizikai képességeit, készségeit, gazdagítja önkifejezési formáit, illetve az egyéni és csoportos kreatív folyamatokon keresztül segíti elő a szocializációjuk folyamatát.

A tanulók megtanulják a közösségi lét hasznosságát, a közösség építésének módját. Ezáltal képessé válnak különböző viselkedési minták elemzésére, elfogadására, irodalmi és színházi alkotások befogadására, értelmezésére és létrehozására.

Tehetségfejlesztő szakkör:

A szakkör keretén belül, a játékokkal, mesékkel való tehetségfejlesztés valósul meg, amely a logikai képesség fejlesztését is magában foglalja, kiegészülve logikai játékokkal, táblajátékokkal, kártyajátékokkal. A tehetségfejlesztő szakköri foglalkozások a mesepárnás mesélés módszerével történnek, ez a módszer ad keretet a foglalkozásoknak. Ez a módszer a komplex művészeti nevelést teszi lehetővé, amely motivációs eszközként való megjelenésén túl, alkalmas az differenciált anyanyelvi fejlesztésre, valamint a mesékbe épített dalok, mondókák, versek, népi játékok, kézműves tevékenységek a művészeti nevelés komplexitását teszik lehetővé.

A mesepárnás mesélés módszer a gyermekek fejlődését elősegítő hatásokkal bír a következő területeken:

- figyelemkoncentráció
- logikus gondolkodás kialakítása
- beszédfejlődés
- szókincsgyarapodás
- beszélőkedv felkeltése
- érdeklődés felkeltése a különböző művészeti tevékenységek iránt, rajz, festészet, tánc, zene.
- tehetség kibontakozásának, gondozásának lehetőségét

A „**ÖKO szakkör**” a természetismeret, a környezeti nevelés környezetünk közvetlen, konkrét megfigyeléséből kiindulva ad a tanórainál bővebb ismereteket, újszerű tevékenységformákat a tanulóknak a környezeti nevelési program szerint.

Könyvtár: Az iskola valamennyi tanulója használja a könyvtárszobát. Szabadidős foglalkozás keretében egyénileg is lehetőség nyílik a könyvtár használatára: olvasótermi tevékenységre (filmnézés, könyvek olvasgatása, szorgalmi feladatok megoldása) és kölcsönzésre is. Az „olvasóvá nevelés” gondolatiságához kapcsolódva minden tanévben egész napos Könyvtárhasználati Vetélkedőt szervezünk. A vetélkedő játékos feladatai az információgyűjtés- és használat gyakorlását szolgálják.

A **hitoktatást** helyben történik.

A tanulók képességeihez, lehetőségeihez igazítottan bővíthetők az ismeretek, de csak amíg az egyes tudáselemek beilleszthetők a tanulók tudásának rendszerébe. Az új ismeret alkalmazható és értelmezhető a tanulók számára a köznapi és a gyakorlati helyzetekben. A szakkörök minden esetben végzettség és tanerőfüggek, ezért egy-egy tanévben a meghatározott időkereten belül a tantestület élhet az átcsoportosítás lehetőségével.

7. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A taneszköz fogalma magában foglalja mindazokat az információhordozókat, oktatási eszközöket, segédeszközöket, szemléltető eszközöket és tanszereket, amelyek a tanulás forrásai.

A taneszköz az oktatás-nevelés folyamatában felhasználható, a kitűzött célok megvalósítását segítő tárgy. Gyógypedagógiai fejlesztő munkánk csak akkor eredményes, ha tapasztalati úton marad, multiszenzorális. A tevékenységközpontú oktatás eszközigénye nagyon jelentős.

A tankönyv térítésmentessége biztosított a köznevelésben minden tanuló számára.

Csak az SNI tanulók számára kifejlesztett és kiadott tankönyvkínálatból választunk.

A tankönyv legyen:

- igényes, vonzó külsejű, figyelemfelhívó, jó minőségű papírból és kötésben,
- kívánatos a kapcsos, lapokra szedhető megoldás; mely biztosítja a differenciált feladatvégzés lehetőségét
- a tankönyv tartalmában, információiban, az ábrák kivitelezésében, a szöveg tartalmi megfogalmazásában igazodjon a tanulók sajátos igényeihez; értelmi és érzelmi sajátosságaikhoz
- az egyes tantárgyak tankönyvei egymásra épüljenek;
- fontos a tankönyvhöz kapcsolódó feladatlap;
- a tankönyv ne legyen zsúfolt, legyen áttekinthető, jól olvasható betűtípussal szedve;
- a tanulást segítő kézikönyvek sok képpel törekedjenek a megfigyelés segítésére, a folyamatok és történések megértésére.
- lehetőség szerint elektronikus adathordozón rögzített hang- és képanyag is álljon rendelkezésre.

A tankönyvválasztást a nevelőtestület tanévenként felülvizsgálja.

Az iskola tankönyveit részben az iskolai könyvtárban, illetve a tanulócsoportokban kell őrizni a helyi tanulásszervezési sajátosságok miatt.

Az értelmileg akadályozott tanulók számára lehetőleg olyan füzetet kell használni, amely a figyelem, a koncentráció és az esetleges észlelési zavarok kompenzációs igényét kielégíti (pld. a gyengén látók számára nyomott füzetsomag).

A gyógypedagógus kreativitását, szakmai tudását magukba foglaló saját készítésű szemléltető eszközök, feladatlapok, munkáltató lapok a továbbiakban is nélkülözhetetlenek az oktatás-nevelés sikeréhez.

7.1.1 *Tanulói segédlet-, és taneszköz-kiválasztás kiválasztásának legáltalánosabb elvei:*

- célszerűség,
- korszerűség,
- tartósság,

- esztétikusság (igényes, színes kivitelezés),
- biztonságosság, tisztíthatóság,
- motiváló (cselekvésre, ismeretszerzésre ösztönző, figyelemfelhívó) hatás.

7.1.2 A taneszközök kiválasztásának speciális szempontjai iskolánkban

- alapvető szempontként az értelmileg akadályozott tanulóink tanulási-ismeretszerzési folyamatának sajátosságait kell figyelembe vennünk (ami az Irányelvekben és Pedagógiai Programunkban részletezett),
- az ismeretnyújtás mellett folyamatosan biztosítanunk kell az ismeretek, fogalmak, szokások és tevékenységek valós, illetve a valósághoz közeli élethelyzetekben történő alkalmazását és gyakorlását, ami szintén jelentős taneszköz-háttérrel feltételez,
- rendelkezniünk kell az egyéniesítő neveléshez szükséges speciális eszközökkel és a differenciált csoportszervezési eljárásokból adódó többlet eszközkészlettel,
- figyelembe kell vennünk, hogy az értelmileg akadályozott tanulók manipulációs eszközei fokozott igénybevételnek vannak kitéve, így csak a tartós, jó minőségű anyagokból készült eszközöket tudjuk hatékonyan alkalmazni,
- a manipulációs eszközök kiválasztásánál előnyben részesítjük a természetes alapanyagokból készült taneszközöket,
- nevelési céljainknak megfelelően a komplex személyiségfejlesztéshez használt taneszközök és felszerelések többségét nem csak egy tantárgy keretében, hanem több tantárgy fejlesztési feladataihoz is alkalmazzuk, ezért fontos szempont a többfunkciós felhasználhatóság,
- a taneszközök és felszerelések kiválasztásánál mérlegelnünk kell az árat, igazodva a pályázati és egyéb támogatásokhoz, azonos funkciójú és minőségű eszközök közül a kedvezőbb árfekvésűt választjuk,
- figyelembe kell vennünk, hogy intézményünk jelenleg két telephelyen működik, így a zavartalan és hatékony oktató-nevelő-fejlesztő tevékenységhez bizonyos eszközökből nagyobb mennyiségben van szükség,
- a nagyfokú fejlődésbeli lemaradás és a konkrétumokhoz való kötődés indokolja, hogy az iskolában speciális taneszközök a játéktárgyak, valamint a mindennapi élet használati tárgyai is

7.1.3 A tankönyvrendelés módja a következő elveken alapul:

- Minden tanuló tankönyvellátása a központi költségvetés terhére történik. A tanulók számára ingyenes.
- A keretösszeg nem vihető át más évfolyamra.
- A tankönyvek megrendelése a kerettanterveknek megfelelően történik.
- A könyvek tárolása, kölcsönzése oly módon történik, hogy az intézmény minden tanulója részére biztosított legyen a hozzáférés.
- A tartós tankönyvek választása, megrendelése a kerettantervi követelményeknek megfelelően történik

7.1.4 Taneszközök, segédletek

Az egyes évfolyamokon szükséges, minden tanulótól elvárható taneszközök jegyzékét a pedagógusok állítják össze a szakmai módszertani munkaközösség vezetőjének koordinálásával.

A jegyzék csak olyan eszközök felsorolását tartalmazza, amely minden tanuló számára biztosítható és nélkülözhetetlen. Minden taneszköz megfelelő, amely alkalmas arra, hogy az előírt tananyag megtanulását elősegítse, biztosítsa.

7.1.5 Egyéb felszerelések

Az iskolai élettel összefüggő feladatok megoldásához az alábbi felszerelések biztosítása elengedhetetlen:

- tantermekben, foglalkoztató teremben való tartózkodáshoz - váltócipő
- testnevelés (gyógytestnevelés) órákon való részvételhez
 - tornacipő
 - tornaruha
 - melegítő
- iskolai rendezvényeken való megjelenéshez - ünneplő ruha

Sportversenyeken, városi rendezvények alkalmával az iskola biztosít sportfelszerelést, a tanulók számára.

A szakképző évfolyamokon a szükséges munkaruháról a gyakorlati képzést szervező intézmény gondoskodik.

A szülők a tanév végén kapnak tájékoztatást a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről és más felszerelésről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tanulási év közben a tankönyvre és egyéb felszerelésekre vonatkozó elképzelések nem módosulnak.

A referencia-intézményi működés szükségessé teszi, hogy törekedjünk a szak- és szakmai szolgáltatások színvonalát emelő legkorszerűbb eszközök beszerzésére, bemutatására, használatára, mivel a referencia-intézményi lét ezt folyamatosan generálja.

8. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A NAT a köznevelés alapfeladatát a következőkben határozza meg:

- Nemzeti műveltség
- A nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése
- Egyetemes kultúra közvetítése
- Erkölcsi érzék és szellemi érzelmi fogékonyság elmélyítése
- A tanuláshoz, munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése
- Egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése
- A közjóra való törekvés megalapozása
- A családdal együttműködve fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket

A fenti feladatok áthatják a pedagógiai folyamat egészét.

Megvalósulási szinterek:

- Ismeretszerzés során
- Gyakorlás, cselekedtetés során
- Példaadás útján
- Tantárgyi tartalmakban
- Önálló tantárgyként
- Tanórán kívüli programok, foglalkozások témáiként

Erkölcsei nevelés:

Életszerű helyzetek a tanulói képességek szintjének, állapotának megfelelően. Életvezetési ismeretek. Közösségi munka osztálykereten belül.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

Hagyományörzés. Otthon, lakóhely, szülőföld, haza ismerete, megbecsülése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés:

A képességeknek megfelelő, cselekvő ismeretnyújtás, állampolgári jogok, kötelezettségek, honvédelmi nevelés, megismerése szituációkban. Szabadidős tevékenység.

Önismeret, társas kultúra:

A tanítás- tanulás folyamatában folyamatos segítségnyújtás biztosítása annak érdekében, hogy saját életüket kedvezően tudják befolyásolni, alakítani.

Családi életre nevelés:

Segítségnyújtás a felelős párkapcsolat kialakításában, a családi konfliktusok elkerülésében. Szexuális kultúra kérdései.

Testi- lelki egészség:

Egészséges táplálkozásra nevelés, mozgás biztosítása. Stressz-kezelés, káros függőségek kialakulásának megelőzése. Felelősségvállalás megtanítása, önkéntesség gyakorlása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság:

Az erőforrások tudatos, takarékos használata, közvetlen és tágabb környezet értékeinek megőrzése.

Pályaorientáció:

Átfogó kép nyújtása a munka világáról, életszerű helyzetekben való részvétel.

Gazdasági és pénzügyi nevelés:

Hasznosítható ismeretek átadása, értékteremtő munkában való részvétel, alapismeretek a pénzügyi rendszerekről, fogyasztóvédelmi jogok.

Médiatudatosságra nevelés:

Az információs források kezelésének elsajátíttatása, a valóságos és virtuális világ ismérvei, veszélyforrásai.

A tanulás tanítása: Érdeklődés felkeltése a tanulás iránt. Információforrások hasznosításának elsajátítása, egyénre szabott tanulási módszerek kidolgozása, a tanulás eredményességének növelése.

A fenti feladatok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakulásának feltétele, a célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat.

9. Mindennapos testnevelés

Az iskola a mindennapos testnevelést, testmozgást az Nkt 27§. (11.) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Cél:

- a tanulók egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel,
- a mozgásszegény életmód elkerülése,
- a fizikai állóképesség, erőnlét fokozása,
- csapatmunka erősítése.

Feladat:

- Hatékony, egészségfejlesztő testmozgások megszervezése. A mindennapos testedzés kereteinek kialakítása.

Megvalósulása az iskolában:

- A testnevelés óraszámja órarendbe építve minden évfolyamon 5 óra

10.A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánk esetében nem releváns.

11.Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

Az iskolai beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének formái:

Értékelés	kezdet	folyamata	vége
Fajtája	diagnosztikus feltárja a fejlettségi szintet, helyzetet mér fel, feladatot határoz meg	formatív fejlesztő, a tanuló fejlettségi szintjéhez alkalmazkodó	szummatív minősítő értékelés egy-egy tanulási szakasz lezárásakor
Ideje	tanítási év kezdetén, iskolaváltásnál, tanulási problémák esetén	időben rendszeresen elosztott gyakorisággal, a folyamat teljes idejében	félév vége/év vége
Célja	állapotjelzés, visszajelzés tanár, tanuló, szülő számára	állapotváltozás felmérése, a tanulás és értékelés kölcsönhatásának érvényesítése	összegzés, értékelés, minősítés
Formája	felmérőlap rövid dolgozat	szóbeli és írásbeli beszámoltatás, tanórai munka	szóbeli és írásbeli beszámoltatás, témazáró dolgozatok

A minősítés során a témazáró dolgozatok, felmérések érdemjegyei nagyobb hangsúlyt kapnak, de tanulóink sajátos nevelési igénye, a kognitív funkciók lassúbb fejlődési üteme miatt valamennyi értékelési helyzet befolyásolja az értékelés, minősítés folyamatát és eredményét.

11.1 Értékelés, minősítés követelményei, formái

Értékelési alapkoncepciónk:

- az értékelés viszonyítás: követelményekhez, a tanuló egyéni teljesítményéhez
- az értékelés információ: a célok megvalósításának mértékéről, szintjéről
- az értékelés folyamat: összefüggések keresése a célok, a folyamat és az adott aktuális állapot között

Értékelésünk funkciói:

- diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós: információ a helyzetfelméréshez, helyzetelemzéshez, a tanulási folyamat tervezéséhez (egyéni és csoportos szinten)
- formatív, fejlesztő, szabályozó: segítség a tanulás folyamatához, annak korrekciójához
- szummatív: megerősítés, visszacsatolás
- eredmények regisztrálása egy- egy tanítási- tanulási periódus végén

Értékelésünk alapkövetelményei: Az értékelés legyen:

- folyamatos: kiszámítható, megjelenése rendszeres, aktuális, tervszerű, nem kampányszerű, az ellenőrzés legyen természetes kísérője a tanítás – tanulás folyamatának.
- sokoldalú: nem csupán a tantárgyi tudást és előrehaladást értékeljük, hanem a gyermek valamennyi – pedagógiai szempontból fontos – tevékenységét és az ezekben elért fejlődését.
- változatos: vizsgáljuk a neveltségi szinteket, figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a sérülésből adódó egyéni specifikumokat, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát
- kiszámítható: segítse elő a rendszeres munkavégzést és a felelősségtudat kialakulását
- konkrét: legyen tárgyyszerű, tárja fel a sikertelenség okait, támaszkodjék a pozitívumokra, motiváljon további erőfeszítésekre.
- egybehangzó: törekedjen objektivitásra, igazságosságra, méltányosságra az egészséges személyiségfejlődés, önismeret érdekében.
- kollektív: a nevelési folyamat fontos része az értékelés szempontjainak megismerése, megértése, elsajátítása, alkalmazásának megszokása. Ennek érdekében a tanulók egymás teljesítményét is értékelhetik szavakban, esetleg érdemjegyekre tett javaslatokkal.

11.2 A tanulók magatartása, szorgalma, teljesítménye értékelésének, minősítésének formája

A tanulók értékelése, minősítése az osztályfőnök, valamint az adott tantárgyat tanító pedagógus feladata, amely a magatartás és szorgalom értékelésekor- kiegészül a csoportvezető véleményével, megfigyeléseivel és javaslataival. Vitás esetekben a tantestület – osztályozó értekezleten hozott - határozata érvényes.

Óvoda:

A tanév végén szóveges értékelést készítünk – előre meghatározott szempontok alapján – az alábbi területek figyelembevételével:

- magatartás
- önkiszolgálás: tisztálkodás, öltözködés, étkezés, szobatisztaság, egyszerű munkavégzés
- mozgásfejlettség
- anyanyelvi fejlettség
- vizuomotoros fejlettség
- játék

Általános iskola, szakiskola:

- az első évfolyamon félévkor és év végén
- a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell értékelni
- a második évfolyam tanév végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló minősítése osztályzatokkal történik, a Pedagógiai Programban meghatározott szabályok szerint.

Az értékelés, minősítés általános követelményein túl a szóveges értékelés további szempontjai, amelyek biztosítják a gyermek sokoldalú megismerését, egész személyiségének figyelembe vételével:

- biztosítjuk a rendszerességet és a folyamatosságot
- figyelembe vesszük a gyermek adottságait,
 - érdeklődését,
 - életkori sajátosságait,
 - sajátos fejlődési ütemét
- szem előtt tartjuk az érés, fejlődés, tanulás folyamat jellegét
- pontos információt nyújtunk a teljesítményről
- elismerjük – a tantárgyi teljesítmény mellett – a más típusú értékeket, tulajdonságokat is.
- nem ítéletet fogalmazunk meg, hanem az aktuális állapotot rögzítjük, megjelölve a továbblépés útját, módját.
- biztosítjuk az értékelés megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepét
- segítjük a tanulók helyes önértékelésének kialakulását

A szóveges értékelés megfogalmazásának követelményei:

- gyermekeknek szóló
- egyértelmű, pontos, igényesen megfogalmazott
- személyre szóló, differenciált
- ösztönző

A szóveges értékelés, minősítés területei:

- magatartás
- szorgalom: értelmi erők fejlettsége, tanuláshoz való viszony
- tantárgyi követelmények teljesítése

11.3 Szempontok a területek értékeléséhez, minősítéséhez:

Magatartás:

- alkalmazkodóképesség társas kapcsolatokban
- szokások, normák megismerése, betartása
- szabálytudat, felelősségtudat
- kötelességek teljesítése
- készség egymás elfogadására
- környezeti értékek megbecsülése
- saját és egymás értékeinek felismerése, elismerése
- őszinteség, becsületesség

- kultúrált vita –és konfliktuskezelési készség
- önismeret, önfegyelem, reális énkép
- kudarcűrés
- igazságérzet
- megbízhatóság
- irányíthatóság
- segítségkérés és –adás
- ítélőképesség
- erkölcsi, esztétikai érzékenység
- kezdeményezőkézség

Szorgalom:

értelmi erők fejlettsége

- megfigyelőképesség
- figyelem
- emlékezet
- tájékozottság
- gondolkodás

tanuláshoz való viszony

- motiváció
- aktivitás
- kitartás
- önállóság, öntevékenység
- munkatempó
- akaraterő
- képességeihez viszonyított teljesítőképesség
- feladatvállalás, teljesítés
- munkavégzés rendezettsége
- munkafegyelem
- együttműködés

A felsorolt szempontok az iskola valamennyi évfolyamára érvényesek.

Szöveges értékelésben a pedagógus szabadon fogalmazza meg a gyermek magatartására és szorgalmára vonatkozó megfigyeléseit, javaslatait, útmutatásait.

Tantárgyi teljesítmények:

Az egyes évfolyamok követelményszintjéhez igazodva – tantárgyanként – értékeljük a tanulók teljesítményét.

12. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha valamennyi tantárgyból teljesítette az elégséges osztályzathoz szükséges minimális követelményeket.

12.1 Tanulmányi követelmények nem teljesítése esetén a magasabb évfolyamra lépés lehetőségei

Javítóvizsgára bocsátás feltételei:

- a tanuló a tanév végén legfeljebb 3 tantárgyból tehet javítóvizsgát, amelyekből elégtelen osztályzatot kapott.
- az osztályozó vizsgától igazoltan távol maradt

Osztályozó vizsga letétele:

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak, ha

- felmentették a tanárai foglalkozásokon való részvétel alól (egyéni munkarend)
- egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tesz eleget
- a követelményeket igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

A mulasztás mértéke az általános műveltséget megalapozó szakaszban: 250 tanítási óra

A fenti mértéket meghaladó mulasztás esetén a nevelőtestület engedélyezheti az osztályozó vizsga letételét.

Az osztályozó vizsga engedélyezése megtagadható, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát.

Évfolyamisméltlésre utalás lehetőségei 1-8. évfolyamon:

- abban az esetben, ha a követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta a tanuló teljesíteni
- ha az elégtelen osztályzatok száma legfeljebb 3
- sikertelen javítóvizsga esetén
- sikertelen osztályozó vizsga esetén

Évfolyamisméltlés engedélyezési lehetőségei:

A Nkt. 57. § (1) bekezdésében rögzített szabály módosítása szerint, mely a szülő kérésére a tanuló évfolyamisméltlését kizárólag az iskola első évfolyamán és legfeljebb egy alkalommal engedi meg alakszerű igazgatói határozat alapján.

12.2 Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

Tanulóink sajátos igényeit, terhelhetőségét, pszichikai adottságait figyelembe véve arra törekszünk, hogy az ismeretszerzés, a tanult ismeretek rendszerezésének, elmélyítésének színtere elsősorban a tanítási óra legyen. Ennek értelmében az otthoni illetve a tanulási foglalkozáson történő felkészülés az egyéni begyakorlást, készségfejlesztést szolgálja.

Az otthoni, illetve tanulási foglalkozáson történő felkészülés feladatainak meghatározásánál figyelembe vesszük:

- a különböző tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok mennyiségi meghatározását
- a szóbeli, írásbeli feladatok, gyűjtőmunkák, megfigyelések optimális arányát
- a tanulási tevékenységre fordított időtartamok
 - 1-4. osztály napi 1 óra
 - 5-8. osztály napi 1,5 óra
 - 9-10. osztály napi 2 óra

Tanulóink eltérő tanulási és teljesítőképességét, munka tempóját figyelembe szükséges a felkészülés feladatainak differenciált meghatározása.

Az otthoni felkészülés feladatait csupán a tanítási napokra határozzuk meg. Hétvégén illetve a tanítási szünetekben kötelező feladatokkal nem terheljük a tanulóinkat.

12.3 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A fizikai állapotfelmérés minden tanévben ősszel és tavasszal, tehát évente két alkalommal történik. A felmérés időszaka két hónapnál nem lehet hosszabb.

12.3.1 Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének lehetőségei

Erőnléten az egyén fizikai, pszichikai összetevőjét értjük, melyet mindenekelőtt az állóképesség, az erő és a gyorsaság, a velük kapcsolatos pszichikai tulajdonságok határoznak meg.

Az erőnlét két legfőbb teljesítmény-meghatározó tényezője tartalmi és metodikai szempontból a koordinációs és a kondicionális képességek. A koordinációs képességek fejlesztése lényegében az ügyesség edzése. A koordinációs képességek fejlesztésével, a végső soron, a mozgás végrehajtásának és gazdaságosságának pontosságát javíthatjuk. A koordinációs képességek fejlődése egyébként szoros összefüggésben van a kondicionális képességek fejlődésével.

12.3.2 Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének gyakorlati haszna

- A terhelhetőség/egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek mérésére kifejlesztett mérési és értékelési útmutató alapján elvégzett vizsgálatok lehetővé teszik az egyén, a közösség, a társadalom egészségének, vagy bizonyos rétegeinek egészség szempontú fizikai állapotának számszerűen is kifejezhető megbecslését, a mért adatok egészséggel összefüggő értelmezését, elemzését.
- A teljesítmény-élettani paraméterek különbözőségének felfedése, lehetőséget ad az egyénre szabott optimális edzésintenzitás szakszerű megválasztásához.
- Biztosítja a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülést, a megadott követelményértékekhez viszonyítást.
- Felfedi az egészség, a terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatkozó esetleges hiányosságokat, ezáltal lehetővé teszi azok mielőbbi tudatos felszámolását.
- A rendszeres időszakos ellenőrzés, folyamatos visszacsatolást jelent a hibák kiküszöböléséhez.

- Egy-egy edzésprogram befejezése után az elért teljesítmény értelmezése és elemzése: a kitűzött cél elérése (vagy el nemérése), az egyén fizikai állapotában bekövetkezett változás értelmezése pszichikai hatása miatt nagymértékben fejleszti az akaratot, a fegyelmet, az önfegyelmet, az önismeretet, az önbecsülést.
- Összehasonlítási, viszonyítási lehetőségre ad, az azonos módszerrel, de pl. különböző földrajzi területen élő, tevékenykedő (dolgozó), különféle sportágakat űző egyének teljesítményeihez.
- A NETFIT és a saját intézményünk által kidolgozott mérés, vizsgálat során a tanár egészség- és test-kulturális alapismereteket ad át, ezen ismeretek elsajátítása a rendszeres, tudatos testedzésre mozgósít, így nagymértékben hozzájárul, hogy fiataljaink mind nagyobb hányada felismerje, megtapasztalja, hogy rendszeres fizikai aktivitásra szánt idő és anyagi ráfordítás többszörösen megtérül, ha az egészség, a cselekvő-képesség és a jó közérzet egész életünk folyamán megmarad.
- A NETFIT és a saját intézményünk által kidolgozott mérés során már a kisiskolás korúak körében felszínre kerülnek, kitűnnek az egyes kondicionális képességek területén elért kimagasló eredményt elérő tanulók.
- A fizikailag jól felkészített versenyző – váratlan zavaró körülmény nélkül – nem csak a verseny/mérkőzés időtartama, hanem az egész versenyidőszak alatt megbízható, kiegyensúlyozott fizikai-pszichikai teljesítményt nyújt. A terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek fokozatos fejlesztése és a megkívánt mértékű szinten tartása – egyéni és csapat sportágakban is – nagymértékben hozzájárulna ahhoz, hogy a sportolóink több éven át kimagasló eredménnyel szerepeljenek a speciális, tanulásban akadályozott és értelmi sérült tanulóknak megrendezett versenyeken.

Összefoglalva: az általános fizikai teherbíró-képesség mérése során választ kaphatunk arra, hogy fizikai terhelhetőségük szempontjából jelenleg hol tartanak tanítványaink, hová kell felfejleszteni őket és hogyan tegyük meg a megfelelő lépéseket.

12.3.3 A pedagógus (gyógypedagógus, testnevelő) által végzett intézményünk által kidolgozott felmérőrendszer

A tanév elején és a tanév végén meg kell mérni a fizikai állapot minősítéséhez szükséges motorikus próbákban elért teljesítményt, és a mért eredmények százalékban átszámolt értékek alapján kell az értékelést és a minősítést elvégezni.

Fel kell tárnai az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatkozó esetleges hiányosságokat, és képesség szerinti differenciált terheléssel, törekedni kell azok mielőbbi felszámolására. Rendszeres testedzési lehetőség biztosításával – a tanárnak, a tanulónak és a szülőnek – törekedni kell az egészséges létezés stabilabb megtartását elősegítő „kell - szint” megtartására.

A tanulók aktív közreműködésével, a megtervezett foglalkozások keretében végzett rendszeres testedzés hatásának elemzése. Az elért változás nyomon követésének biztosítása: a tanár, a diák és a szülő számára. (A pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülés során a fiatalok önismeretének tárgyilagos önértékelésének, akaratának és önbecsülésének fejlesztése.)

12.3.4 A tanulók fizikai állapotának felmérésére szolgáló próbarendszer

A próbarendszert nevelési eszköznek tekintjük, amelyek lehetővé teszik a tanulók fejlődése során az alapvető fizikai tulajdonságok mérését. A tesztek nem képezik a tantervek tartalmát, és hogy a mérés célja megvalósuljon nem szabad azokat betanítani és gyakoroltatni. A próbarendszert a tudományos kutatás eszközeinek is tekinthetjük a tanulók fizikai állapotának vizsgálatához.

Iskolánkban a NETFIT országosan bevezetett mérési rendszeren kívül az intézmény által kidolgozott feladatsort is használjuk, mivel az értelmi sérült tanulóink kondicionális és koordinációs képességeit csak specifikusan, számukra kidolgozott és reális eredményeket adó étével tudjuk kimutatni.

A saját intézményünk által kidolgozott mérési rendszer szakaszhatárai (1-3. osztályig, 4-6. osztályig és 7-10. osztályig) azért kerültek így kialakításra, mert a mozgásnevelés órák tananyag-tartalma 1-3. osztályig elsősorban ritmusgyakorlatokból és játékos elemekből tevődik össze.

A 7. osztálytól bevezetésre kerülő testnevelés órák már tartalmazzák azt a mozgáselőkészítést, mellyel a koordinációs és kondicionális képességek mérhetővé válnak.

12.3.5 A vizsgálatok megszervezése

- A saját mérésünket évente kétszer, a tanév elején és végén kell végeztetni. a NETFIT esetében pedig januártól májusig egy alkalommal.
- A NETFIT tesztek a kézikönyvben szereplő utasításoknak megfelelően kell elvégezni.
- A motiváció növelése miatt rendkívül fontos, hogy a teszt levezetője tisztában legyen, miért végeztetjük el a tesztek, és hogyan értelmezzük az eredményeket.
- Az összehasonlíthatóság érdekében a tesztek végrehajtási körülményeinek hasonlónak kell lenniük minden diáknál, minden részletben (helyszín, eszköz, hőmérséklet, stb.)
- A tesztek eredményeit minden gyermeknek személyre szólóan kell megadni.

12.4 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A nevelőtestület által elfogadott, személyiségjogokat nem sértő, jó motivációs tényezővel bíró, a tanulók által érthető, a szülők által is elfogadott jutalmazási formák kerültek bevezetésre. (Osztályfokonként változó).

Jutalom adható kiemelkedő, az elvárható szintet meghaladó tanulmányi, sport, közösségi, stb. tevékenységeikért. Odaitélésük előre lefektetett szempontok alapján történik. A jutalom lehet:

- elismerő oklevél
- érem, kupa
- tárgyjutalom
- mozi, fürdőlátogatás
- sportesemény meglátogatása
- egyéb rendezvényeken való részvétel.

A jutalom, elismerés átadása a lehető legszélesebb körben történik, a példakép állítás érdekében. A díjakról, jutalmakról az esetek többségében a „Fogadj el!” Alapítványunk gondoskodik.

13.A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A Nkt. és a fenntartó által szabályozott módon.

14.Intézményünk baleset-megelőzési tevékenysége, a tanuló- és gyermekbalesetek jelentési kötelezettsége

A Köznevelési idevonatkozó paragrafusainak alapján történik. Részletes kibontása a Házirendben található.

15.A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Feladatok:

A referencia-intézményi működéshez szükséges helyiségek tárgyi feltételek megteremtése.

Ezeket az intézkedéseket az „Esélyegyenlőségi terv” című dokumentumunkban rögzítettük.

Makó, 2022. augusztus 25.

Megyesi Istvánné
intézményvezető